

เอกสารวิทยาเขตฯ
ห้ามนำออกจากห้องสมุด
ใช้เฉพาะ ชั้น 5 เท่านั้น



รายงานการวิจัย

การศึกษารูปแบบการเรียนการสอนสหกรรมศาสตร์ระดับอุดมศึกษา

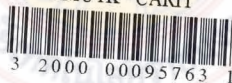
The Study of Learning and Teaching Style of Home Economics in Higher Education

คณะผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรรัตน์ อนันต์วรพงษ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นนทิล พรธาดาวิทย์

RMUTK - CARIT



โครงการวิจัยทุนสนับสนุนงานวิจัยของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

งบประมาณผลประโยชน์ ปี พ.ศ. ๒๕๕๐

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ



รายงานการวิจัย

การศึกษารูปแบบการเรียนการสอนคหกรรมศาสตร์ระดับอุดมศึกษา

The Study of Learning and Teaching Style of Home Economics in Higher Education

คณะผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรรัตน์ อนันต์วรพงษ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นนทลี พรรณาคติวิทย์



โครงการวิจัยทุนสนับสนุนงานวิจัยของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

งบประมาณผลประโยชน์ ปีพ.ศ. ๒๕๕๐

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

RMUTK - CARIT



บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) รูปแบบการเรียนของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ 2) พฤติกรรมการสอนของอาจารย์คหกรรมศาสตร์ และ 3) การเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนและพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยการใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 414 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีการของ Scheffe'

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีผลการเรียนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยของผลการเรียนเฉลี่ย 2.70 ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ส่วนผลการศึกษารูปแบบการเรียนโดยภาพรวมของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาคหกรรมศาสตร์มีรูปแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่ใช้ คือ แบบยัดผู้สอนหรือยัดเนื้อหาเป็นศูนย์กลาง

สำหรับการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวระหว่างรูปแบบการเรียน จำแนกตามสถาบันการศึกษาที่เรียน โดยใช้ F-test ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนพฤติกรรมการสอนของอาจารย์จำแนกตามสถาบันการศึกษาที่เรียน โดยใช้ F-test มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ พบว่าพฤติกรรมการสอนของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครมีความแตกต่างจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

The objectives of this research were to study: 1) learning styles of home economics students; 2) teaching styles of home economics instructors; and 3) comparison between learning styles and teaching styles of home economics instructors in Rajamangala University of Technology 3 education areas are Rajamangala University of Technology Krungthep, Rajamangala University of Technology Than yaburi; Rajamangala University of Technology Phra nakhon. Multistage random sampling technique was used to draw a sample of 414 students. Data were analyzed to obtain percentage, mean, standard deviation, One way analysis of variance.

The findings revealed that most of the students were female, earned 2.70 grade point average, and were freshman and senior students. The results of the study showed that the level of the home economics students was found to be high in participation. The teaching behavior that instructors used the teacher or content center.

The analysis of variance between learning styles and classified by the university using F-test showed no significant difference at the .05 level. The analysis of variance between the teaching behavior that instructors used and classified by the university using F-test showed statistical significance at the .05 level. Testing the difference between pair of groups found that teaching behavior in Rajamangala University of Technology Phra nakhon was higher than Rajamangala University of Technology Krungthep. The other differences between pairs of groups showed no differences.

กิตติกรรมประกาศ

จุดมุ่งหมายหลักของการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาพลเมืองของประเทศให้เป็นคนดี มีความสามารถและใฝ่หาความรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้คนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปช่วยพัฒนาประเทศให้มีความเจริญรุ่งเรือง เมื่อก้าวถึงการศึกษามักจะเกี่ยวข้องกับ 3 หัวข้อใหญ่ๆ คือ คน ความรู้และสิ่งแวดล้อม โดยตัวคนเป็นเรื่องการสร้างคน ความรู้นั้นมาเสริมตัวคน และคนใช้ความรู้เพื่อประโยชน์ในการสร้างสิ่งแวดล้อมทั้งที่มีตามธรรมชาติ หรือที่สังเคราะห์ขึ้น ผู้วิจัยเป็นอาจารย์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ที่ตระหนักเป็นอย่างยิ่งว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นจะต้องรู้จักนักศึกษาที่สอนเป็นอย่างดีเสียก่อน โดยเฉพาะการศึกษารูปแบบการเรียนของนักศึกษา เพราะการเรียนรู้เป็นเรื่องเฉพาะคน ซึ่งมีความแตกต่างกัน ผู้วิจัยคาดหวังว่าประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยนี้จะสามารถกระตุ้นอาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้สึกระหนัก และเห็นคุณค่าในการพัฒนารูปแบบการสอน ที่จะส่งผลถึงกระบวนการและวิธีการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนทางคหกรรมศาสตร์ที่มีคุณภาพในอนาคตต่อไป

ขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพที่สนับสนุนทุนอุดหนุนในการวิจัย และเผยแพร่ ขอบคุณอาจารย์และนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ทุกคนใน 3 สถาบัน คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนคณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ ประสาทความรู้อันมีค่าให้แก่คณะผู้วิจัย

ผศ.ดร. อมรรรัตน์ อนันต์วรพงษ์

ผศ.ดร.นนทลี พรธาดาวิทย์

25 กันยายน 2551

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	(ก)
กิตติกรรมประกาศ	(ค)
สารบัญ	(1)
สารบัญตาราง	(3)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตการวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	4
รูปแบบการเรียน	4
รูปแบบการสอน	18
การจัดการศึกษา: ศาสตร์เพื่อครอบคลุมนักเรียนและผู้บริโภค	19
กรอบแนวความคิด	22
สมมติฐานในงานวิจัย	22
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	23
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	23
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	24
การเก็บรวบรวมข้อมูล	25
การวิเคราะห์ข้อมูล	25
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	26
ผลการวิจัย	26
ข้อวิจารณ์	55

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	69
สรุปผลการวิจัย	69
ข้อเสนอแนะ	72
เอกสารอ้างอิง	74
ภาคผนวก	77
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	78
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	87



สารบัญญัตราาง

ตารางที่	หน้า
1 แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการเรียนและรูปแบบการเรียนรู้	17
2 ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาเกษตรศาสตร์	28
3 ความคิดเห็นด้านปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน	29
4 รูปแบบการเรียนของนักศึกษาเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยภาพรวม	31
5 รูปแบบการเรียนของนักศึกษาเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำแนกตามมหาวิทยาลัย	31
6 รูปแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมของนักศึกษาเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำแนกตามมหาวิทยาลัย	33
7 รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือของนักศึกษาเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำแนกตามมหาวิทยาลัย	35
8 รูปแบบการเรียนแบบพึ่งพาของนักศึกษาเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำแนกตามมหาวิทยาลัย	37
9 รูปแบบการเรียนแบบอิสระของนักศึกษาเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำแนกตามมหาวิทยาลัย	39

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	รูปแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันของนักศึกษาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำแนกตามมหาวิทยาลัย	41
11	รูปแบบการเรียนรู้แบบหลักเล็งของนักศึกษาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำแนกตามมหาวิทยาลัย	43
12	พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยภาพรวม	45
13	พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำแนกตามมหาวิทยาลัย	45
14	พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล แบบชี้ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จำแนกตามมหาวิทยาลัย	46
15	พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลแบบชี้ผู้สอนหรือเนื้อหาเป็นศูนย์กลาง จำแนกตามมหาวิทยาลัย	48
16	ผลการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้ โดยภาพรวมกับกลุ่มมหาวิทยาลัย	50
17	ผลการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับกลุ่มมหาวิทยาลัย	50
18	ผลการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือกับกลุ่มมหาวิทยาลัย	51

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
19	ผลการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพากับกลุ่มมหาวิทยาลัย	51
20	ผลการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระกับกลุ่มมหาวิทยาลัย	52
21	ผลการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันกับกลุ่มมหาวิทยาลัย	52
22	ผลการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยงกับกลุ่มมหาวิทยาลัย	53
23	ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ โดยภาพรวมกับกลุ่มมหาวิทยาลัย	53
24	ผลการเปรียบเทียบภายหลังพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ โดยภาพรวมกับกลุ่มมหาวิทยาลัย	54
25	ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ แบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางกับกลุ่มมหาวิทยาลัย	54
26	ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ แบบยึดผู้สอนหรือยึดเนื้อหาเป็นศูนย์กลางกับกลุ่มมหาวิทยาลัย	55

บทที่ 1

ความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะในด้านของความเป็นมนุษย์ที่มีปัญญา คุณธรรมและความสามารถพื้นฐานที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเองและสังคม รวมทั้งความสามารถในด้านการประกอบอาชีพ หรือเป็นแรงงานที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงเท่ากับว่าเป็นการพัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพ ด้วยเหตุนี้การคิดค้นหาวิธีการหรือรูปแบบต่างๆ เพื่อเสริมสร้างหรือเพิ่มประสิทธิภาพให้กับการจัดการศึกษาหรือการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นหลักสูตรระดับการศึกษาใด จึงเป็นหน้าที่ที่สำคัญของผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานั้นๆ ที่จะต้องนำไปพิจารณาหรือดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อไป

การเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา มีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอยู่ 3 ประการคือ ผู้สอน ผู้เรียน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน การสอนแต่ละครั้งย่อมแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ การเสาะแสวงหาความรู้ และเทคนิคการสอนที่ผู้สอนเลือกมาใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน (วิชัย, 2537 : 84) การพัฒนากระบวนการเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือเรียนรู้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด เป็นเรื่องที่นักการศึกษาได้พยายามคิดค้นหาวิธีการมาช้านาน แต่อย่างไรก็ตามการพัฒนานี้ได้เผชิญกับปัญหาและอุปสรรคมาโดยตลอด โดยเฉพาะการละเลยหรือขาดความสนใจในตัวผู้เรียน ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของกระบวนการเรียนการสอน ดังจะเห็นได้จากตารางของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (อ้างถึง ในจูตินา, 2540 : 1) ที่ว่าในการพัฒนาการศึกษาที่ผ่านมายังมีปัญหาอีกมาก การสอนยังเน้นที่ตัวครูและเนื้อหาในหลักสูตรมากเกินไปไม่ค่อยสนใจในตัวผู้เรียน จึงทำให้คุณภาพของการศึกษายังคงอยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ หรือแม้แต่เอกสารและงานวิจัยหลายเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนก็มักจะกล่าวถึงบ่อยครั้งเช่นกันว่า โดยทั่วไปการสอนของครูยังใช้วิธีการสอนแบบบรรยายและบอกจุด ซึ่งคงเป็นแบบเดิมๆ โดยมิได้คำนึงว่าผู้เรียนจะเรียนได้ผลดีเพียงใด และเรียนรู้เท่าเทียมกันทั้งชั้นหรือไม่ (อิจจรา, 2531 : 31-39) ภาพเหล่านี้ในสภาพความเป็นจริงของการเรียนการสอน

จากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงน่าจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และผู้เรียนแต่ละคนย่อมมีความแตกต่างกันในหลายๆ ด้าน และเรียนรู้ได้ดี

ในสภาพและวิธีการเรียนที่แตกต่างกันไปแต่ละบุคคล ดังนั้นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ผู้สอนจึงควรคำนึงถึงความแตกต่างดังกล่าว รวมทั้งมีการจัดสถานการณ์ เทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสม และสอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียนนั้นๆ ซึ่งลักษณะความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคลที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือ รูปแบบการเรียนรู้ (Learning Style) ที่มีลักษณะแตกต่างกันในระดับอุดมศึกษารูปแบบการเรียนรู้ที่ได้พัฒนาสมบูรณ์ที่สุด คือ รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวของ Grasha และ Reichman คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษารูปแบบการเรียนรู้การสอนของนักศึกษาเกษตรศาสตร์ระดับอุดมศึกษา ว่าผู้เรียนมีรูปแบบการเรียนรู้อย่างไร พฤติกรรมการสอนใดที่ผู้สอนใช้ ไม่ว่าจะเป็นผู้สอน หรือผู้เรียน รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องจะนำผลการวิจัยที่ได้ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการเรียนการสอนในหลักสูตรระดับปริญญาตรีเกษตรศาสตร์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

1. รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาเกษตรศาสตร์
2. พฤติกรรมการสอนของอาจารย์เกษตรศาสตร์

3. การเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาและพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยมุ่งศึกษาการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาและพฤติกรรมการสอนของอาจารย์เกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางสำหรับผู้สอนในการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. เป็นข้อมูลสำหรับฝ่ายบริหารทางวิชาการ ในการกำหนดนโยบายและพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น
3. สถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลจากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนให้กับผู้เรียนคหกรรมศาสตร์
4. เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในการปรับตัวพัฒนาการเรียนตามรูปแบบการเรียนรู้ที่ตนเองต้องการ เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการสอนของผู้สอน และนำผลที่ได้ไปขยายและปรับใช้กับผู้เรียนสาขาอื่นๆ

นิยามศัพท์

รูปแบบการเรียนรู้ หมายถึง รูปแบบหรือวิธีการที่แต่ละบุคคลชอบใช้ในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ โดยมีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบด้านสติปัญญา จิตอารมณ์ ร่างกาย สังคม และสภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งทำให้การเรียนรู้ของแต่ละบุคคลมีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยยึดแนวคิดของ Grasha และ Reichman ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ประเภทคือ

1. แบบอิสระ (Independent Style)
2. แบบพึ่งพา (Dependent Style)
3. แบบหลีกเลี่ยง (Avoidance Style)
4. แบบร่วมมือ (Collaborative Style)
5. แบบแข่งขัน (Competitive Style)
6. แบบมีส่วนร่วม (Participant Style)

พฤติกรรมการสอน หมายถึง รูปแบบการสอนที่อาจารย์ใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ รูปแบบการสอนตามลักษณะการประกอบกิจกรรม แบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และแบบยึดผู้สอนหรือยึดเนื้อหาเป็นศูนย์กลาง

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การศึกษารูปแบบการเรียนการสอนของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ ระดับอุดมศึกษา เพื่อให้เห็นกรอบแนวคิดและตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยเรื่องนี้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาค้นคว้า ทฤษฎี แนวคิด และข้อมูลสนับสนุนต่าง ๆ จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ระดับอุดมศึกษา เริ่มด้วยการศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับ รูปแบบการเรียน รูปแบบการสอน และการจัดการศึกษาคหกรรมศาสตร์: ศาสตร์เพื่อครอบครัวและผู้บริโภค

รูปแบบการเรียนรู้

ความหมายของรูปแบบการเรียนรู้

ในปัจจุบันนักการศึกษาและนักจิตวิทยา ได้ให้ความสนใจกับรูปแบบการเรียนรู้ (Learning style) ของผู้เรียนกันมาก เพราะเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนได้ หากผู้สอนได้คำนึงถึง โดยมีผู้ที่ให้ความหมายไว้หลายแนว ดังนี้

รูปแบบการเรียนรู้ (Learning style) หมายถึงลักษณะด้านการเรียนรู้ที่ชอบมากกว่าเป็นไปตามความแตกต่างภายในของแต่ละบุคคล เช่น ผู้เรียนบางคนชอบเรียนและเรียนได้ดีจากการฟังมากกว่าจากการเขียน (Page and Thomas) ซึ่ง Hunt (1981: 647) ให้ความหมายเช่นเดียวกันแต่เพิ่มเติมว่าเป็นลักษณะที่สามารถประเมินได้ และเป็นการอธิบายถึงโครงสร้างของแต่ละบุคคล

George (1979: 234) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนรู้ประกอบด้วยพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งใช้เป็นตัวบ่งชี้ว่าบุคคลเรียนรู้อย่างไรและปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมของตนอย่างไร รูปแบบการเรียนรู้ยังเป็นตัวแนะว่าจิตใจของบุคคลทำงานอย่างไร

Dunn and Gaey (1981: 646) ได้ให้ความหมายของรูปแบบการเรียนรู้ว่าเป็นผลรวมของความคิของนักศึกษาเองเกี่ยวกับทิศทางที่ต้องการเรียน ผู้เรียนอาจแตกต่างกันในแต่ละระดับ เช่น ด้านสิ่งแวดล้อม อารมณ์ ความสนใจของสังคมในการที่จะเรียนโดยลำพัง โดยเป็นคู่ เป็นกลุ่ม หรือแบบยืดหยุ่น ตลอดจนด้านกายภาพ เช่น ชอบเรียนเวลากลางวันหรือกลางคืน เป็นต้น

Keefe (1984: 61) ได้ให้ความหมายว่ารูปแบบการเรียนรู้ประกอบด้วยองค์ประกอบด้าน ปัญญา ร่างกาย และอารมณ์ เป็นลักษณะที่ค่อนข้างคงที่บ่งชี้ว่าผู้เรียนรับรู้ มีปฏิสัมพันธ์ และการตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนอย่างไร

Smith and Renzulli (1984 : 45) กล่าวว่ารูปแบบการเรียนรู้เป็นลักษณะของยุทธศาสตร์ทางการเรียนรู้ที่นักเรียนชอบใช้ในการเรียน

Bechtol (1973 : 46) ได้ให้ความหมาย รูปแบบการเรียนรู้ไว้ว่าเป็นปัจจัยต่างๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคน สามารถเรียนรู้ได้โดยง่ายในสถานการณ์ที่กำหนดให้ โดยวิธีการที่แต่ละคนชอบใช้ในการแก้ปัญหา การคิด หรือการเรียน บางครั้งอาจเรียกว่า แบบการคิด (Cognitive style) (Page and other, 1977 : 203)

Kolb (1985 : 23) ได้กล่าวว่า รูปแบบการเรียนรู้ คือ ผลที่เกิดจากพันธุกรรม ประสบการณ์เดิมและสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน ทำให้การเรียนรู้ของแต่ละคนแตกต่างกันไป

เมธี ปิณฑานนท์ (2541: 43) ได้ให้ความหมายของรูปแบบการเรียนรู้ ว่าเป็นวิธีที่แต่ละคนใช้ในการสนองตอบต่อสิ่งเร้าในสภาพแวดล้อมทั้งอารมณ์ สังคม และทางร่างกาย

โดยสรุป รูปแบบการเรียนรู้ หมายถึง รูปแบบหรือวิธีการที่แต่ละบุคคลชอบใช้ในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ โดยมีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบด้านสติปัญญา จิตอารมณ์ ร่างกาย สังคม และสภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งทำให้การเรียนรู้ของแต่ละบุคคลมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ความสำคัญและประโยชน์ของการศึกษารูปแบบการเรียนรู้

นักการศึกษาและนักจิตวิทยาหลายท่าน ได้กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของการศึกษาแบบการเรียนรู้ได้ดังนี้

1. เป็นข้อมูลที่ใช้เป็นแนวทางจัดการศึกษาของผู้สอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและจัดสภาพที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด (พงษ์ศักดิ์ แป้นแก้ว. 2546 : 7; อ้างอิงจาก Smith and Renzull. 1984 : 44)

2. เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้กระบวนการเรียนรู้ของแต่ละคนเพิ่มสูงขึ้น หรือเป็นการง่ายที่ครูจะจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพให้แก่ นักเรียน (พงษ์ศักดิ์ เป้นแก้ว. 2546 : 7 ; อ้างอิงจาก Friedman and Alley. 1984 : 80-81)

3. เป็นนวัตกรรมทางด้านการสอนแบบหนึ่งในการพิจารณาถึงกระบวนการเรียนการสอนและความคิดของผู้เรียน ได้อย่างลึกซึ้ง นอกจากนี้ยังเป็นพื้นฐาน ในการวางแผนการสอนและทำการวิเคราะห์ ลักษณะผู้เรียนแต่ละคน เพื่ออธิบายว่านักเรียนผู้นั้นจะเรียน ได้ดีที่ สุดด้วยวิธีการใด และสะท้อนให้เห็น การพัฒนา ด้านบุคลิกภาพและการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมของผู้เรียนอีกด้วย (พงษ์ศักดิ์ เป้นแก้ว. 2546 : 7 ; อ้างอิงจาก Keefe. 1984 : 3)

4. การที่ผู้สอนทราบรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนจะช่วยให้ผู้สอนเกิดความเข้าใจและสามารถ อธิบายความแตกต่างของนักเรียนได้ และยังสามารถช่วยขยายวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้ดียิ่งขึ้น (พงษ์ ศักดิ์ เป้นแก้ว. 2546 : 7 ; อ้างอิงจาก Davis. 1993 : 185) เช่น ทำให้เราเข้าใจว่า ผู้เรียนที่มีรูปแบบการ เรียนรู้ต่างกันจะมีความเข้าใจและพยายามแก้ปัญหาทางการเรียนด้วยวิธีการที่ต่างกัน (พงษ์ศักดิ์ เป้น แก้ว. 2546 : 7 ; อ้างอิงจาก Eggen and Kauchak. 1992 : 189)

5. การจัดสภาพแวดล้อมและการสอนที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ จะทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น และเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน เนื่องจากผู้เรียนรู้สึกพอใจ ที่ได้เรียนด้วยวิธีที่สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ของตนเอง (พงษ์ศักดิ์ เป้นแก้ว. 2546 : 8 ; อ้างอิงจาก Dunn and Dunn, 1987 ; Eggen and Kauchak. 1992 : 190)

โดยสรุป การศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้สอนได้ทราบถึงความแตกต่างระหว่าง ผู้เรียนแต่ละคน และได้ทราบถึงวิธีการหรือรูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนแต่ละคนชอบและปฏิบัติในการ เรียนรู้ อีกทั้งทราบถึงสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน แต่อย่างไรก็ตามก็อยู่ใน ขอบเขตที่เกี่ยวข้องกับการมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างผู้เรียนกับสิ่งเร้าในสภาพแวดล้อมของ การเรียน ดังนั้นจึงสามารถสรุปความหมายของรูปแบบการเรียนรู้ได้ว่า เป็นลักษณะวิธีการเรียนรู้ที่ ผู้เรียนชอบใช้ และตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมในการเรียนซึ่งจะช่วยให้ผู้สอนได้ใช้เป็นข้อมูลในการ วางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์และเจตคติที่ดีต่อการเรียนดียิ่งขึ้น ไป

ความสำคัญของรูปแบบการเรียนรู้

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญหรือประโยชน์ของการที่ผู้สอนจะศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนไว้ดังนี้

Keefe (อ้างถึงใน นิภาวรรณ, 2534: 18) ได้ชี้ให้เห็นประโยชน์ของการวิเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนว่า รูปแบบการเรียนรู้เป็นวัฒนธรรมทางการเรียนการสอนแบบหนึ่ง เป็นแนวทางใหม่ในการพิจารณาถึงกระบวนการเรียนการสอนและความคิดของผู้เรียนได้อย่างลึกซึ้ง อีกทั้งยังเป็นพื้นฐานในการวางแผนการสอน และการวิเคราะห์ลักษณะผู้เรียนแต่ละคนด้วย สามารถบอกได้ว่านักเรียนผู้นั้นจะเรียนอะไรดีและเรียนด้วยวิธีใด สะท้อนให้เห็นการพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคล

Hunt (1981 : 647) กล่าวว่าการศึกษาหารูปแบบการเรียนรู้จะเป็นแนวทางหนึ่งที่น่าไปสู่การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ เพราะมีส่วนช่วยเสนอแนะให้ผู้สอนจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

Dunn และคณะ (1981 : 372) ได้กล่าวถึงความสำคัญของรูปแบบการเรียนรู้ว่าจะเปิดทางไปสู่การคาดคะเนการสอบของแต่ละบุคคลบนพื้นฐานของเหตุผลมากกว่า และแบบการเรียนรู้ยังคงให้พลังอำนาจมากที่สุดเท่าที่จะให้ได้สำหรับใช้ในการวิเคราะห์แรงจูงใจ และ ช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนด้วยเหตุผลนี้แบบเรียนคือพื้นฐานของความจริงสมัยใหม่ที่จะเข้าถึงการศึกษาได้

Dunn (1981 : 386 - 3872) ได้ศึกษาประโยชน์ของการวิเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งสรุปได้ว่าจะช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งทำให้เกิดผลดี คือนักเรียนมีความรักความสามัคคี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น มีเจตคติต่อตนเองและโรงเรียนดีขึ้น ลดพฤติกรรมด้านอาชญากรรมของนักเรียน และเป็นการป้องกันไม่ให้นักเรียนลาออกจากโรงเรียนก่อนจบการศึกษา

อังฉรา ธรรมาภรณ์ (2531 : 33-36) ได้กล่าวถึงความสำคัญของรูปแบบการเรียนรู้โดยสรุปไว้ว่าผู้เรียนมีวิธีการที่ชอบแตกต่างกัน ครูควรวิเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนข้อนี้เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผน จัดสภาพการเรียนการสอนให้สอดคล้องกัน ซึ่งจะทำให้เกิดผลดีตามมาคือ สัมฤทธิ์ผล

ทางการเรียนสูงขึ้น และเปลี่ยนแปลงเจตคติไปในทางที่ดีต่อโรงเรียนและเนื้อหาวิชา รวมทั้งแก้ปัญหา วินัยบางอย่างในชั้นเรียนได้

จากความสำคัญและประโยชน์ของการศึกษารูปแบบการเรียนที่นักศึกษาได้กล่าวไว้ สามารถสรุปความสำคัญและประโยชน์ของการศึกษารูปแบบการเรียนของผู้เรียนได้ว่าหากครูผู้สอนได้ศึกษารูปแบบการเรียนของผู้เรียนจะทำให้ผู้สอนทราบความแตกต่างของแต่ละคนรูปแบบการเรียนที่ผู้เรียนส่วนใหญ่ชอบในการเรียนซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีที่สุด มีแรงจูงใจ การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมของผู้เรียน สิ่งเหล่านี้จะเป็นข้อมูลสำคัญในการที่ครูจะใช้ตัดสินใจในการวางแผน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม ส่งผลดีต่อการเรียนการสอนหลายประการคือ ช่วยสร้างความสามัคคีในหมู่ผู้เรียน ลดพฤติกรรมด้านอาชญากรรม ด้านยาเสพติดและแก้ปัญหาวินัยบางอย่างในชั้นเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างศิษย์กับอาจารย์ก็จะเป็นไปได้ด้วยดี การพัฒนาตนเองของนักศึกษาที่สูงขึ้นด้วย ตรงตามจุดหมายของหลักสูตรที่ว่าให้ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ รักการทำงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะมีความขยันหมั่นเพียร อดทน และประหยัด

องค์ประกอบที่มีผลต่อรูปแบบการเรียน

จากแนวคิด คานิยามและความสำคัญของรูปแบบการเรียนที่นักศึกษาหลายท่านได้กล่าวข้างต้น อธิบายได้ว่าตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนของผู้เรียน จะประกอบด้วยองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสภาพภายในของผู้เรียน และองค์ประกอบทางด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านกล่าวว่าผลทำให้รูปแบบการเรียนของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน คือ

Elsie and Lafferty (อ้างใน นิภาวรรณ, 2534: 21) อธิบายว่ารูปแบบการเรียนของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่างๆ 6 ประการ คือ

- การเรียนรู้ทางวิชาการ (academic conditions)
- สภาพโครงสร้างทางการศึกษาหรือหน่วยงานที่ให้การศึกษา (structural conditions)
- เงื่อนไขของความสำเร็จ (achievement conditions)
- เนื้อหา (content) และกาจัดระบบการเรียนการสอน
- วิธีการเรียนรู้ที่นิยมชมชอบ (model of preferred learning)
- ระดับการกระทำที่คาดหวัง (expectation of performance level)

Geisert และ Dunn (อ้างใน นิภา, 2537 : 17) อธิบายว่าลักษณะรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนจะเป็นแบบใดนั้น มีผลมาจากปัจจัยต่างๆ คือ

1. สภาพแวดล้อม (Environmental condition) เช่น เสียง อากาศ การจัดที่นั่งในห้องเรียน
2. สภาพทางอารมณ์ (Emotional condition) เช่น แรงจูงใจ ความมุ่งมั่นในการทำงานหรือความรับผิดชอบ
3. สภาพทางสังคม (Sociological condition) เช่น การชอบทำงานเป็นรายบุคคลงานคู่ เป็นกลุ่ม และการตอบสนองในเรื่องการใช้อำนาจ
4. สภาพร่างกาย (Physical condition) เช่น สมรรถภาพทางร่างกาย ความต้องการอาหาร การพักผ่อน การเคลื่อนไหว การใช้เวลาให้เป็นประโยชน์
5. สภาพทางจิตใจ (Psychological condition) เช่น ลักษณะของโลกทัศน์ การใช้งานของสมอง ลักษณะการตอบสนอง บุคลิกลักษณะ

Grasha and Reichman (อ้างถึงใน อัจฉรา, 2531 : 34) ได้สรุปตัวแปรหรือองค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบของการเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม คือ

1. ตัวแปรทางด้านกระบวนการคิด เกี่ยวข้องกับวิธีการรู้ การรับรู้ การจำ
2. ตัวแปรทางด้านระหว่างบุคคล เกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เช่น บทบาทในการเป็นผู้นำหรือคนเด่นในกลุ่ม
3. ตัวแปรทางด้านประสาทสัมผัส เกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ด้วยการดู การฟัง การสัมผัส
4. ตัวแปรภายในตัวบุคคล เช่น ความต้องการ แรงจูงใจ การคาดหวัง การตั้งเป้าหมาย
5. ตัวแปรทางด้านสิ่งแวดล้อม เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เช่น สภาพของห้องเรียน การจัดที่นั่งเรียน เวลาเรียน อุณหภูมิของห้อง

Kold (1981 : 375) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนรู้เป็นผลมาจากลักษณะนิสัยทางพันธุกรรม ประสบการณ์เดิม และสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นการเน้นความแตกต่างของวิธีการเรียนพื้นฐาน 4 แบบ ที่ถือเป็นหลักในทฤษฎีการเรียนรู้แบบประสบการณ์ ดังนี้

1. ประสบการณ์ตรง (Concrete experience)
2. การสังเกตปฏิกิริยาโต้ตอบหรือการสังเกตผลสะท้อนกลับ (Reflective observation)
3. ความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรม (Abstract conceptualization)
4. การทดลองปฏิบัติ (Active experimentation)

ส่วนข้อสรุปของ Kemp (1985: 50- 53) ได้กล่าวว่า การที่บุคคลจะมีรูปแบบการเรียนรู้แบบใดจะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบดังนี้

1. การทำหน้าที่ของสมองซีกซ้ายขวา เป็นความถนัดในการใช้สมองซีกซ้ายหรือซีกขวาที่เรียกว่า Hemisphere ความถนัดในการใช้สมองแต่ละซีกจะทำให้ผู้เรียนมีลักษณะเฉพาะในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน
2. เงื่อนไขของการเรียนรู้ ได้แก่ สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน เช่น ผู้เรียนบางคนเรียน ได้ดีเมื่อห้องเรียนเงียบบางคน ได้ดีเมื่อมีเสียงดนตรีเบาๆ เป็นต้น ซึ่งแต่ละบุคคลจะตอบสนองต่อเงื่อนไขของการเรียนรู้ที่ไม่เหมือนกัน
3. วิธีการเรียนรู้และแบบการคิด เป็นสิ่งที่ผู้เรียนแต่ละคนเลือกใช้วิธีการของตนเองในสถานการณ์การเรียนรู้ เช่น บางคนเรียนรู้ได้ดีเมื่อได้พูดคุยอภิปรายกับเพื่อน บางคนเรียนรู้ได้ดีจากการเขียนมากกว่าการพูด เป็นต้น

นาตยา ภัทรแสงไทย (2525 : 12) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบต่างๆ ที่มีผลทำให้บุคคลมีรูปแบบของการเรียนแตกต่างกันคือ โครงสร้างทางบุคลิกลักษณะ การหยั่งรู้ ในด้านการเห็นและการฟัง อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ทักษะในการพูด แบบของการหยั่งรู้ และการรวบรวมรวมทั้งแบบแผนการคิดที่คล้ายคลึงกันหรือแตกต่างกัน

พรสุธี อาชาวำรุง (2527 : 16) กล่าวว่า แบบการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลมักเป็นผลสะท้อนจากประสบการณ์เดิม รวมทั้งการศึกษาระดับต้น ๆ กระบวนการเรียนที่เคยชินมาก่อน และสิ่งแวดล้อมสังคมโดยทั่วไป

จากแนวคิดของนักการศึกษาและนักจิตวิทยาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าองค์ประกอบที่ส่งผลให้แต่ละบุคคล มีรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกันนั้น มีหลายองค์ประกอบด้วยกัน คือ

1. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับตัวผู้เรียนเอง ได้แก่ ภาวะร่างกาย อารมณ์ โลกทัศน์ ความต้องการ ความคาดหวัง แรงจูงใจ และความพยายาม ระดับสมองและสติปัญญา วิธีการเรียนที่ผู้เรียนชอบ แบบ การคิด และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน
2. องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม ซึ่งได้แก่ สภาพแวดล้อมของห้องเรียน สภาพ สังคมในห้องเรียน บรรยากาศภายในห้องเรียน
3. องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่ผู้เรียนได้รับและสะสมมา เช่น การจัดการ เรียนการสอนของครู เงื่อนไขการเรียนรู้ เนื้อหาวิชาต่างๆ ที่จัดให้เรียน
4. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับตัวผู้เรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม และทางการศึกษา จะมี ความสัมพันธ์และผสมผสานกันทำให้นักคลมีลักษณะหรือแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกันออกไป

ทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้

นักจิตวิทยาและนักศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ถึงองค์ประกอบต่างๆ ทั้งภายในตัวผู้เรียนและใน ส่วนที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของผู้เรียนมาประกอบกัน และกำหนดเป็นรูปแบบการเรียนรู้ได้หลาย รูปแบบซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างและคล้ายคลึงกัน ดังนี้คือ

Bandt (อ้างใน รสขรินทร์, 2536 : 24 – 28) ได้แบ่งรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยมองว่า แบบการเรียนรู้มีพื้นฐานมาจากการรวมเอาทักษะและความสามารถพิเศษของผู้เรียนไว้ด้วยกัน และได้ จำแนกแบบการเรียนรู้ไว้ 12 แบบ ดังนี้

1. แบบนักเล่นกลลวงตา (Illusionist) ผู้เรียนใช้เวลาส่วนใหญ่เพื่อการเรียนรู้อย่างจดจ่อ เรียน ร่วมกับเพื่อน ชอบเขียนสรุปบรรยายใหม่เพื่อให้เข้าใจง่าย บางครั้งจะทำการบ้านสำหรับวันต่อไป สนใจ ที่จะหาคำตอบที่ถูกต้องให้เร็วที่สุด บางครั้งก็จะทำเครื่องหมายหรือจดโน้ตไว้เพื่ออ่านพบได้ง่าย ภายหลังใช้เวลาส่วนใหญ่เพื่อการเรียนรู้ แต่ความเป็นจริงแล้วเขาเรียนรู้ได้เพียงเล็กน้อย ในการสอบจะ สามารถตอบได้ได้ดีแต่ความรู้ความเข้าใจมีน้อย เพราะใช้วิธีท่องหนังสือแบบท่องจำแต่ละเลयरการเรียนรู้ แบบการเรียนรู้แบบนี้ช่วยลดความกังวล แต่ช่วยให้ผู้เรียนเก่งในเนื้อหาได้น้อยมาก

2. แบบนักไฟสันติภาพ (Pacifist) แตกต่างจากแบบนักเล่นกลลวงตาในตอนต้น คือ เป็นพวกรัก สงบและสนใจงานอยู่ในระดับต่ำ คือเรียนโดยอัตโนมัติ ไม่ได้ใช้ความคิดเลย มักใช้เวลาเพื่อฝันและหนี ความจริง เมื่อเข้าเรียนจะลอกหรือจดทุกอย่างที่ได้ยินได้ฟังแต่ไม่สามารถจำข้อความหรือสิ่งที่จดมาได้

จะดูทุกคำในหนังสือและขีดเส้นได้หน้าต่าง ๆ แต่พอผ่านไปก็ไม่สามารถนึกคำอธิบาย หรือข้อถกเถียงได้ ผู้เรียนจะเข้าเรียนเป็นประจำ ขีดเส้นได้ทุกๆ บทเรียน แต่จะจบลงด้วยความรู้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น

3. แบบมนุษย์เจ้าความคิด (Idea man) มักจะถามคำถามที่ท้าทายในห้องเรียนและมักจะเห็นคุยกับผู้สอนบ่อย ๆ ชอบที่จะคุย แต่ไม่ชอบนั่งศึกษาให้ลึกซึ่งตามลำพัง เหตุนี้เองที่ผู้เรียนแบบนี้จึงมีข้อมูลน้อยมากในการสนับสนุนทัศนะและแนวคิดที่เขาเสนอ พวกนี้มีพรสวรรค์ได้เปรียบในการเรียนในรายวิชาที่กว้างๆ เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป ทั้งๆ ที่ผู้เรียนแบบนี้ไม่ค่อยตระหนักถึงความได้เปรียบดังกล่าว เพราะยืนยันที่จะหลีกเลี่ยงการเรียนรู้ ข้อเท็จจริงที่มีความจำเป็นต่อการอธิบายความเข้าใจ ในแนวคิดที่เขาเสนอ รายวิชาที่เน้นรายละเอียดและมีความยุ่งยากเป็นพิเศษ

4. แบบนักสืบ (Detective) ตรงกันข้ามกับพวกมนุษย์เจ้าความคิด กล่าวคือเป็นพวกอุทิศเวลาเพื่อการแสวงหารายละเอียดต่างๆ ที่ทำงานหนักแต่ไม่สามารถทำข้อสอบประเภทที่ถามบางอย่างมากกว่าความจำเนื้อหาได้ ผู้เรียนแบบนี้มุ่งความสนใจไปที่รายละเอียดของเนื้อหาทำให้เขาไม่สามารถรู้ประเด็นที่กว้างขึ้นและหลักทั่วๆ ไป ซึ่งส่วนนี้มีความจำเป็นต่อการจัดระบบและผสมผสานเนื้อหาแนวทางการศึกษาของผู้เรียน แบบนี้จะเสียเวลาเรียนไปโดยเปล่าประโยชน์เพราะไม่สามารถจับประเด็นที่สำคัญๆ ได้ อีกทั้งไม่สามารถรวบรวมประเด็นต่างๆ ที่สัมพันธ์กันเข้าเป็นกลุ่มเพื่อทำให้การเรียนง่ายขึ้น ผู้เรียนประเภทนี้มักจะ หลีกเลี่ยงการพูดคุยในห้องเรียนด้วยเกรงว่าจะพลาดประเด็นที่สำคัญไป

5. แบบนักโทษทางปัญญา (Cognitive prisoner) ผู้เรียนแบบนี้เป็นผู้ที่จำกัดวงมากคือจะอาศัยความจำและความระลึกในการเรียนรู้และบางครั้งก็สามารถจับเนื้อหาทางสติปัญญาในระดับความเข้าใจได้ดี แต่ความยุ่งยากของผู้เรียนแบบนี้คือ การนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์เปรียบเสมือนกับทูปกำแพงหิน ซึ่งแยกระดับความเข้าใจออกจากระดับการนำไปใช้ รายวิชาเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ หรือการทดลองจะไม่เหมาะกับผู้เรียนแบบนี้เขาจะใช้วิธีการเรียนที่ใช้ความสามารถน้อยที่สุดในการทำงาน เป็นต้นว่า การมองหาคำตอบก่อนที่จะพยายามทำโจทย์ การลอกงานหรือลอกการบ้านผู้อื่นและการจดจำอย่างสำคัญจากหนังสือ

6. แบบผู้ชำนาญเฉพาะ (Technician) ผู้เรียนประเภทนี้เก่งในการทำสิ่งต่างๆ และมักแสดงให้เห็นถึงความสามารถในเชิงประจักษ์และสามัญสำนึกที่นำทั้ง จินตนาการที่มีสติปัญญาเหนือกว่าคาดไม่ถึง การเรียนที่มุ่งความรู้จะเป็นปัญหายุ่งยากมากสำหรับผู้เรียนประเภทนี้ เพราะเขามักจะให้ความสนใจกับการระลึก (recall) และแนวทางที่จะใช้ความเข้าใจจากประสบการณ์มากกว่าจากความรู้เดิมในเรื่องนั้น

เขาจะประสบความสำเร็จถ้าเลือกอาชีพซึ่งเป็นอิสระออกไปจากการเรียนแบบมีศูนย์กลางที่ความรู้ (knowledge centered learning)

7.แบบโดดเดี่ยว (Isolationist) ผู้เรียนประเภทนี้มีความรู้มาก มีความสามารถในการรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างละเอียด แต่ขาดการสัมพันธ์หรือเชื่อมต่อ เขาสามารถรายงานแนวคิดทฤษฎีของนักคิดคนสำคัญได้ แต่ไม่สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของแนวคิดเหล่านั้นได้และไม่สามารถรวมหัวข้อย่อยเพื่อตัดสินใจถกเถียงต่าง ๆ ได้ สำหรับนักศึกษาประเภทนี้ การทำทฤษฎีทางวิชาการ ไม่ใช่สิ่งสำคัญที่จะได้มาซึ่งความรู้ แต่ควรจะต้องสิ่งที่เขารู้เข้าด้วยกัน

8.แบบปรับปรุง (Revisionist) ผู้เรียนประเภทนี้มีแนวคิดและค่านิยมที่แน่นอน เขาจะศึกษาในวงกว้างเพื่อนำไปสู่หรือนำไปสนับสนุนสิ่งที่เขาคิดเขาเชื่อ การเรียนรู้แบบนี้นำไปสู่การรับรู้และการตีความหมายที่ต้องคัดเลือก ซึ่งอาจจะเป็นการบิดเบือนมากกว่าที่จะทำสิ่งต่างๆ ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้เรียนแบบนี้มักประสบความลำบากในการเรียนบ่อย ๆ หากจะทำงานได้ดี แนวทางในการเรียนของพวกเขาจึงต้องคำนึงถึงการรวบรวมความเข้าใจ ในการตีความเนื้อหาวิชาที่มีให้เลือกมากมาย รวมทั้งผู้เรียนแบบนี้ต้องพัฒนาเหตุผลให้ชัดเจนเพื่อทักษะที่เขายึดถืออยู่

9.แบบมาษา (Shadow) ผู้เรียนแบบนี้จะใช้การติดตามการเรียนรู้หรือรับท่องหนังสือเขาจะเตรียมบทเรียน โดยทั่วไปเป็นอย่างดีและจะปิดบังประเด็นสุดท้ายที่ยังเหลืออยู่ก่อนการสอบรวมทั้งพยายามหลีกเลี่ยงการเรียนแบบเคร่งเครียด ดังนั้นเขาจะได้เปรียบในแง่ที่ได้รับการกระตุ้นทางสมองที่เกิดขึ้นพร้อมกับความตื่นเต้น เขามุ่งที่การสอบเมื่อเข้าห้องสอบจะรีบสำรวจคำถามเพื่อหาคำตอบก่อนที่จะลืมสิ่งที่เตรียมและจำมา ผู้เรียนแบบนี้ไม่สามารถศึกษาชั้นบัณฑิตศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

10.แบบปิดบัง (Mask) ผู้เรียนประเภทนี้ได้ศึกษาและเตรียมการมาอย่างดี มีความพร้อมในการเรียนและการสอบเป็นอย่างมาก แต่ปิดบังอำพรางให้คนอื่นเห็นว่าตนเองไม่ได้เตรียมตัว ไม่มีความพร้อมในการสอบ ทั้งนี้เพื่อต้องการให้เพื่อน ๆ อ่านหนังสือน้อยลง เป็นผลให้ตนเองมีผลการเรียนดีกว่าคนอื่น ๆ เมื่อผลสอบออกมาผู้เรียนแบบนี้อาจได้ดี แต่ขณะเดียวกันเขาจะมองหน้าเพื่อร่วมห้องไม่สนิท

11.แบบนักปฏิบัติ (Pragmatist) นักศึกษาประเภทนี้ชอบการเรียนรู้โดยการปฏิบัติเมื่อผู้สอนกำหนดอะไรมาเขาจะทำได้ดีหรือติดตามโปรแกรมของตนเองได้ดีเพื่อความพอใจในสิ่งที่คาดหวัง เขาจะไม่ค่อยทำทฤษฎีความคิดของผู้สอน แบบการเรียนอย่างรอบคอบเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เขาจะไม่ค่อยทำทฤษฎีความคิดของผู้สอน แบบการเรียนแบบนี้จะไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ

มากนัก เพราะว่าการเรียนรู้ทางวิชาการนั้นมีพื้นฐานมากจากการแลกเปลี่ยนความคิด โดยอิสระ การตั้งคำถามตลอดจนการนำคำตอบต่างๆ มาทบทวนคิดใหม่ การที่นักวิชาการยอมรับสถานภาพของตนเองมากเกินไปโดยไม่ใช้ความคิดนั้นจะไม่ก่อให้เกิดผลอันใด

12. แบบนักประดิษฐ์ (Innovator) ผู้เรียนแบบนี้มีเป้าหมายเบื้องต้น คือ การสร้างความรู้สึกร่วมกับบุคคลนอกเหนือสิ่งที่เขาเรียนรู้ซึ่งหมายถึงแนวทางการวิจารณ์และเข้าใจเนื้อหาให้ลึกซึ้งไปอีก ผู้เรียนแบบนี้มักอ่อนไหวต่อความแตกต่างระหว่างความรู้และความคิดเห็น แบบการเรียนของเขายืดหยุ่นได้และปล่อยให้เขาจัดการกับขอบเขตของหัวข้อมากมาย ความยุ่งยากที่สำคัญของเขาเกิดขึ้นมาเมื่อเขาต้องคิดแนวการเข้าใจในระดับและวัฒนธรรมมากเกินไป จากการที่เขาสร้างความสนใจส่วนใหญ่ไปที่ระดับความเข้าใจ จึงทำให้บางครั้งเขาก็เลยในระดับความจำและความระลึกได้ ในขณะที่ระดับดังกล่าวก็มีความสำคัญ ผู้เรียนแบบนี้มักจะสับสนในรายวิชาที่เกี่ยวกับการสำรวจพื้นฐาน ซึ่งมุ่งความรู้กว้างๆ มากกว่าที่จะมุ่งไปยังส่วนลึก ผู้เรียนแบบนี้มีแนวโน้มที่จะดำเนินชีวิตไปอย่างเฉื่อยชาในปีแรกของการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย แต่จะมีชีวิตชีวา เมื่อเขาได้ศึกษาในรายวิชาระดับสูง และทำหามากขึ้น

จากลักษณะแบบการเรียนทั้ง 12 แบบนี้ จะเห็นว่าผู้เรียนจะมีลักษณะของรูปแบบการเรียนที่แตกต่างกันออกไป ถึงแม้บางครั้งจะไม่สามารถแยกลักษณะออกจากกันได้ อย่างเด่นชัดแต่ก็จะเป็นแนวทางให้ผู้เรียนได้มากขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน นอกจากแบบการเรียนของ Bandt and Mann (อ้างใน พรทิพย์, 2534 :31 – 32) ยังเป็นผู้หนึ่งที่ได้มีการสังเกตพฤติกรรมการเรียนในห้องเรียน โดยได้แนะนำว่าความรู้ของมิติที่ซ่อนเร้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เพราะจะมุ่งไปสู่ผลกระทบต่อการเรียนและการสอน การศึกษาของ Mann นี้ ทำให้แยกพฤติกรรมของนักศึกษาออกได้เป็นแบบต่างๆ 8 แบบ คือ

1. แบบยินยอม (Compliant students) เป็นลักษณะของผู้เรียนที่ยอมปฏิบัติตามอย่างเฉื่อยจนเป็นที่พอใจของเพื่อน อาจารย์ผู้สอนและคนอื่น ๆ ผู้เรียนแบบนี้จะยึดตัวเองเป็นหลักไม่สนใจประสบการณ์อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนและพยายามไม่ให้งานอื่นมาแทรกแซง เขาทำงานเพราะพ่อแม่คาดหวังในตัวเขาและเพราะอาจารย์จะให้เกรดเขา มีแนวโน้มที่จะทำงานตามที่ได้ถูกสมมุติให้ทำโดยไม่มากหรือน้อยเกินไป สิ่งสำคัญของผู้เรียนกลุ่มนี้ดูเหมือนจะเป็นการทำความเข้าใจกับวิชาที่เรียน

2. แบบวิตกกังวล (Anxious dependent students) ถ้าผู้เรียนแบบนี้มีมาก อาจารย์ผู้สอนต้องพิจารณาตนเอง เพราะผู้เรียนจะทำอะไรต้องขึ้นอยู่กับอาจารย์ พวกนี้จะพึ่งพาอาจารย์ทั้งความรู้และการช่วยเหลือ และวิตกกังวลมากเกี่ยวกับการประเมินผล กับงานในชั้นเรียน ประเด็นสำคัญที่สุดอันหนึ่งคือ

ความรู้สึกว่าไม่มีความสามารถ ผสมผสานกับความกดดันภายนอก โดยเฉพาะจากที่บ้าน ทำให้ นักศึกษาเหล่านี้กังวลอย่างน่าเกรงเกี่ยวกับเรื่องเกรด

3. แบบตัดใจ (Discouraged workers) ผู้เรียนแบบนี้มักจะพูดเสมอว่ารู้สึกไม่พอใจในตนเอง เมื่อทำสิ่งใดผิดหรือบกพร่องก็จะโทษ มองไม่เห็นความดีของตนเอง มีทัศนคติต่อตนเองในทางลบ จะทำสิ่งใดก็มักจะท้อแท้และมีความวิตกกังวล เมื่อทำสิ่งใดไม่ได้ผลจะตำหนิตนเองว่าไม่มีขีดความสามารถ ไม่เป็นที่ชื่นชมในกลุ่มเพื่อนด้วยกัน เพราะชอบดูถูกตนเอง ไม่ยอมรับเหตุการณ์หรือสภาพการณ์อื่นๆ ที่มีผลต่อประสิทธิภาพการเรียนของตน นอกจากนี้ยังแบ่งแยกออกจากเพื่อนบางกลุ่ม ชอบยกเอาปมด้อยที่มีอยู่มาพาดพิงกับผลการเรียนมากกว่าจะลดปมด้อยแล้วก็สร้างปมเด่นขึ้นมา

4. แบบอิสระ (Independents) ผู้เรียนมีลักษณะเป็นผู้มีวุฒิภาวะสูงกว่าผู้อื่นอย่างเห็นได้ชัด สถิติปัญญาดี มีความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นและเป็นอิสระในตนเอง โดยปราศจากการข่มขู่จากอาจารย์ การงานและเพื่อน ๆ ผู้เรียนมีความเป็นอิสระที่มั่นคงในขณะที่ผู้เรียนคนอื่นๆ สับสนและวิตกกังวล สามารถมองเห็นความสัมพันธ์ของการเรียน วัตถุประสงค์ และการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์

5. แบบวีรบุรุษ (Heroes) ก่อน ค.ศ. 1970 ผู้เรียนกลุ่มนี้มักจะเป็นผู้ชาย ในปัจจุบันมีผู้หญิง เข้ามาในกลุ่มนี้มากขึ้น ผู้เรียนแบบนี้เป็นผู้ที่อยู่นอกรอบเพื่อนในห้อง เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป มีชื่อเสียงโด่งดังทางการเรียนและมีบทบาทต่อการประท้วง ผลงานของกลุ่มนี้มีทั้งประเภทสร้างสรรค์ สร้างปฏิปักษ์ และก่อให้เกิดความไม่พอใจขึ้นอย่างรุนแรงได้ ความภูมิใจในอำนาจเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนพยายามสร้างเอกลักษณ์โดยการแสดงออก

6. แบบปฏิปักษ์ (Snipers) ผู้เรียนแบบนี้เป็นพวกที่มองโลกในแง่ร้ายเกี่ยวกับความสามารถของตนเองและความสัมพันธ์กับอาจารย์และผู้มีอำนาจอื่นๆ มีความภูมิใจในตนเองอยู่ในระดับต่ำ มีนิสัยชอบหลบหลีกและไม่ยอมเผชิญหน้ากับอาจารย์ มักสร้างความขัดแย้งวุ่นวายให้กับตนเอง นำไปสู่การไม่ยอมรับอาจารย์ และมีแนวโน้มเป็นปฏิปักษ์กับอาจารย์ผู้สอน

7. แบบแสวงหาความสนใจ (Attention seekers) ผู้เรียนประเภทนี้เน้นทางด้านสังคมมากกว่า สถิติปัญญา ต้องการสร้างความสัมพันธ์กับอาจารย์และผู้เรียนคนอื่นๆ ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น พูดคุย แสดงตัวคุยไม้แสดงหรือเล่าเรื่องตลกต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดความสนใจและเกิดการยอมรับในหมู่เพื่อนฝูงและในแวดวงของผู้เรียนด้วยกัน เพื่อบดบังรัศมีความสนใจทางด้านพุทธิปัญญา

8. แบบสงบเงียบ (Silent students) ผู้เรียนกลุ่มนี้ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการอภิปรายในกิจกรรมการเรียน พูดน้อย เงียบเฉย ไม่ทำอะไรไม่ว่าในหรือนอกห้องเรียน สัมพันธภาพกับผู้สอนก็น้อยเช่นกัน ไม่ชอบทำกิจกรรมการเรียน จึงทำให้เกิดความห่างเหินกับผู้สอน และผู้สอน และผู้สอนก็ไม่เข้าใจผู้เรียน

Grasha and Reichman (1975 : 86 – 87) ได้ศึกษาวิธีการเรียนโดยพัฒนามาจากวิธีการเรียนดังกล่าวทั้งสองวิธี เพื่อโยงไปสู่วิธีการที่ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงได้แบ่งประเภทของวิธีการเรียนออกเป็น 6 แบบ คือ

1. แบบอิสระ (Independents) ลักษณะผู้เรียนแบบนี้ชอบที่จะคิดและทำงานในเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง แต่จะพยายามฟังความคิดเห็นของคนอื่น ๆ ในชั้นเรียน มีความตั้งใจศึกษาเพื่อให้เรียนรู้ในเนื้อหาวิชาที่คิดว่ามีความสำคัญ เป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในความสามารถที่จะเรียนรู้ด้วยตัวของตัวเอง

2. แบบหลีกเลี่ยง (Avoidances) ผู้เรียนแบบนี้จะไม่สนใจการเรียนรู้เนื้อหาวิชาในชั้นเรียนตามแบบแผน ไม่มีส่วนร่วมกับผู้เรียนคนอื่น ๆ และผู้สอนในชั้นเรียน ทักษะของผู้เรียนแบบนี้เห็นว่าห้องเรียนเป็นสิ่งที่ไม่น่าสนใจ

3. แบบร่วมมือ (Collaborators) ผู้เรียนแบบนี้รู้สึกว่าตนสามารถเรียนรู้ได้มากกว่าที่สุดโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ และความสามารถ ซึ่งกันและกัน จะให้ความร่วมมือกับผู้สอนและกลุ่มเพื่อนเพื่อทำงานร่วมกัน มองชั้นเรียนเป็นสถานที่สำหรับสังคมที่มีปฏิสัมพันธ์กันและกัน เช่นเดียวกับสถานที่เรียนรู้

4. แบบพึ่งพา (Dependents) ลักษณะของผู้เรียนแบบนี้เป็นแบบที่แสดงความอยากเรียนรู้น้อย และจะเรียนรู้เฉพาะสิ่งที่ถูกบังคับหรือกำหนดให้เรียน เห็นผู้สอนและกลุ่มเพื่อนในชั้นเรียนเป็นแหล่งของโครงสร้างความรู้และแหล่งสนับสนุนทางวิชาการ ไม่มีความคิดริเริ่ม หรือมีความคิดบางอย่างที่เป็นของตนเองสำหรับการอภิปรายในชั้นเรียน

5. แบบแข่งขัน (Competitors) ผู้เรียนแบบนี้รู้เนื้อหาวิชาเพื่อที่จะทำคะแนนให้ได้ดีกว่าคนอื่น ๆ ในชั้นเรียน ผู้เรียนมีความรู้สึกว่าจะต้องแข่งขันกับผู้เรียนคนอื่น ๆ เพื่อให้ได้รางวัลจากชั้นเรียน เช่น คะแนน คำชมเชย จากผู้สอน หรือความสนใจจากผู้สอน ผู้เรียนจะมองชั้นเรียนเป็นสนามแข่งขันที่จะต้องมีแพ้ และชนะ ซึ่งผู้เรียนมีความตั้งใจว่าจะต้องชนะเสมอ

6. แบบมีส่วนร่วม (Participants) ลักษณะของผู้เรียนแบบนี้ต้องการที่จะเรียนรู้เนื้อหาวิชา และชอบเข้าชั้นเรียน มีความรับผิดชอบที่จะเรียนรู้ให้มากที่สุดจากชั้นเรียนและมีส่วนร่วมกับผู้อื่นทำตามข้อตกลงร่วมกัน ผู้เรียนแบบนี้มีความรู้สึกว่าจะตนควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชั้นเรียนให้มากที่สุดเท่าที่ทำได้ แต่จะมีส่วนร่วมน้อยในกิจกรรมที่มีได้อยู่ในแนวทางของวิชาที่เรียน

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับวิธีการเรียนทั้งในและต่างประเทศ พบว่า แนวคิดที่นิยมใช้กันในประเทศไทย มี 2 แนวคิด ได้แก่ แนวคิดของ Anthony F. Grasha and Sheryl Reichman (1980) กับแนวคิดของ Kolb ที่แบ่งผู้เรียนในชั้นเรียนเป็น 6 แบบ ดังนี้

ตารางที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการเรียนและรูปแบบการเรียนรู้

วิธีการเรียน	รูปแบบการเรียนรู้	กิจกรรมในชั้นเรียนที่ชอบ
1. แบบแข่งขัน (Competitive style)	1. เรียนเนื้อหาเพื่อสอบให้ได้ คะแนนสูง กว่าคนอื่น 2. แข่งขันกับผู้อื่นเพื่อหวังรางวัล เช่น คะแนนความรักจากครู ฯลฯ 3. สถานการณ์ในชั้นเรียนมีลักษณะชนะ หรือแพ้และฉันต้องชนะ	1. ชอบเป็นผู้นำกลุ่มในการ อภิปรายหรือเป็น ผู้นำโครงการ 2. ชอบถามในชั้นเรียน 3. หวังรางวัลหรือคำชมเชย คนเดียวในการทำ กิจกรรมกลุ่ม 4. ชอบห้องเรียนที่มีลักษณะเป็น teacher-center
2. แบบร่วมมือ (Collaborative style)	1. เรียนได้สิ่งที่สุดท้ายได้แบ่งปันความรู้ กับเพื่อน 2. ให้ความร่วมมือกับครูและเพื่อนและ ชอบการร่วมมือ 3. ห้องเรียนเป็นแหล่งปฏิสัมพันธ์ทาง สังคมและการเรียนรู้เนื้อหา	1. ชอบการบรรยายในลักษณะที่ผู้เรียนมีส่วน อภิปรายในกลุ่มย่อยด้วย 2. ชอบให้ผู้เรียนเป็นผู้กำหนดเนื้อหาส่วนครู เป็นผู้ทำหน้าที่ให้ความรู้ 3. ชอบให้เพื่อนเป็นผู้กำหนดเกรด 4. ชอบคุยเรื่องราวในชั้นเรียนกับเพื่อน ๆ เวลา อยู่นอกห้องเรียน
3. แบบหลีกเลี่ยง (Avoidant style)	1. ผู้เรียนไม่สนใจวิชาที่ ครู ยังใช้การสอนแบบดั้งเดิม 2. ไม่ให้ความร่วมมือกับครูและ เพื่อนในชั้นเรียน 3. ไม่สนใจเรียนหรือบางครั้งก็ ให้ความสนใจจนเกินขอบเขต	1. ชอบหลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมในชั้นเรียน 2. ไม่ชอบการสอบ ชอบให้ ประเมินตนเองหรือ ใช้ระบบให้ทุกคนผ่านหมด 3. ไม่ต้องการให้ครูมอบหมายงานให้อ่านหรือ ค้นคว้า 4. ไม่ชอบครูตั้งใจหรือสนใจสอน 5. ไม่ชอบให้ครูกับผู้เรียนปฏิสัมพันธ์กันเป็น รายบุคคลอันน้อยและปรนัย
4. แบบมีส่วนร่วม (Participant style)	1. ต้องการเนื้อหาความรู้จากครู และชอบเรียนหนังสือ 2. รับผิดชอบในการค้นคว้า ความรู้นอกชั้นเรียนเพื่อให้ได้ งานที่ดีที่สุด 3. ให้ความร่วมมือกับกลุ่มเมื่อ ได้รับมอบหมาย	1. ชอบการบรรยายแบบอภิปราย 2. ผู้เรียนต้องมีโอกาสอภิปราย ด้วย 3. ชอบการสอบที่มีข้อสอบทั้ง แบบอัตนัยและปรนัย 4. ชอบให้ครูมอบหมายงานให้อ่าน 5. ชอบครูที่มีความสามารถในการวิเคราะห์และ สังเคราะห์เนื้อหาได้เป็นอย่างดี

วิธีการเรียน	รูปแบบการเรียนรู้	กิจกรรมในชั้นเรียนที่ชอบ
5. แบบพึ่งพา (Dependent style)	1. ไม่ค่อยกระตือรือร้นในการเรียนและจะเรียนเฉพาะที่ครูสอนเท่านั้น 2. มองว่าครูกับเพื่อนเป็นแหล่งของความรู้และเป็นผู้ให้การช่วยเหลือ 3. มองหาคนที่มีความสามารถเพื่อให้คำแนะนำและแนะแนวการเรียน	1. ชอบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 2. ชอบเรียนเนื้อหาที่มีลักษณะ เป็นปัญหาซึ่งผู้เรียนมีโอกาสคิดหาคำตอบได้ด้วยตนเอง 3. ชอบโครงการที่ผู้เรียนเป็นคนคิดออกแบบเอง 4. ชอบห้องเรียนที่มีลักษณะ เป็น Student-centered
6. แบบอิสระ (Independent style)	1. ชอบคิดเอง 2. ชอบทำงานคนเดียวมากกว่า แต่ก็ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นด้วย 3. จะเรียนเฉพาะเนื้อหาที่ตนคิดว่าสำคัญเท่านั้น 4. เชื่อกันความสามารถในการเรียนรู้ของตนเอง	1. ชอบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 2. ชอบเรียนเนื้อหาที่มีลักษณะ เป็นปัญหาซึ่งผู้เรียนมีโอกาสคิดหาคำตอบได้ด้วยตนเอง 3. ชอบโครงการที่ผู้เรียนเป็นคนคิดออกแบบเอง 4. ชอบห้องเรียนที่มีลักษณะ เป็น Student-Centered

ที่มา : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544).

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเพื่อให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างผู้เรียนนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องมีข้อมูลรูปแบบวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละบุคคลไว้เป็นสารสนเทศในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มากที่สุด

รูปแบบการสอน

Joyce and Weil (1986: 5-14) ได้เสนอแนวคิดการจัดกลุ่มรูปแบบการสอนตามทฤษฎีที่เน้นผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมของผู้เรียนหรือเน้นการไปสู่จุดหมาย ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่ม คือ

1. รูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการความรู้ (Information Processing Models) เน้นความสามารถเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและแนวทางในการที่ผู้เรียนปรับปรุงความสามารถเพื่อการเรียนรู้ นับตั้งแต่การที่ผู้เรียนเข้าไปสัมผัสกับสิ่งเร้า สิ่งแวดล้อม การรวบรวมข้อมูลความรู้สึกลในด้านปัญหา การสรุปและการสร้างมโนทัศน์ และแนวทางการแก้ปัญหาโดยใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ทั้งการ

พูดและพฤติกรรมด้านอื่นๆ รูปแบบการสอนเน้นเรื่องยุทธศาสตร์การคิด แต่ส่วนใหญ่จะเน้นด้านมโนทัศน์และความรู้ทางวิชาการ และความสัมพันธ์กับสังคมของบุคคลโดยใช้ความสามารถทางปัญญา

2. รูปแบบการสอนที่เน้นบุคคล (Personal Models) เน้นการพัฒนาความก้าวหน้าของบุคคล และการพัฒนาบุคลิกภาพตามสภาพความเป็นจริงของสังคมเป็นหลัก เน้นการพัฒนาด้านอารมณ์ การปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม มีเจตคติที่ดีต่อความสามารถของตน

3. รูปแบบการสอนที่เน้นการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction Models) เน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสังคม เป็นการปรับปรุงความสามารถของแต่ละบุคคลให้สัมพันธ์กับบุคคลอื่น ให้สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ภายใต้เงื่อนไขของทฤษฎีสังคม ด้วยการพัฒนาจิตใจของแต่ละบุคคล และการเรียนรู้เนื้อหาวิชาต่างๆ

4. รูปแบบการสอนที่เน้นพฤติกรรม (Behavioral Models) รูปแบบการสอนที่ตั้งอยู่บนทฤษฎีพฤติกรรมหรือทฤษฎีการเรียนรู้สังคม (Social Learning Theory) มุ่งหวังให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้ ปัจจุบันนิยมใช้กันแพร่หลายมาก และบนพื้นฐานของหลักการของสิ่งเร้ากับการเสริมแรง ทำให้มีการสอนแบบปฏิสัมพันธ์และการใช้สื่อต่างๆ เป็นสภาพการณ์หรือเงื่อนไข เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ทั้งในด้านข้อเท็จจริง มโนทัศน์และทักษะ

สุรพันธุ์ ดันศรีวงษ์ (2538) ได้จำแนกรูปแบบการสอนไว้ 3 แบบกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ รูปแบบการสอนตามลักษณะการประกอบกิจกรรม แบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง และแบบยึดเนื้อหา เช่นเดียวกับ นางเยาว์ แข่งพิณแจ (2538) ที่จัดรูปแบบการสอนออกตามบทบาทของผู้เรียน และผู้สอน

การจัดการศึกษาคหกรรมศาสตร์: ศาสตร์เพื่อครอบครัวและผู้บริโภค

คหกรรมศาสตร์เป็นสาขาวิชาหนึ่งที่ตอบสนองต่อความต้องการส่วนบุคคลและสังคม เนื่องจากการศึกษาคหกรรมศาสตร์มีเป้าหมายเพื่อสร้างดุลยภาพระหว่างครอบครัวและสิ่งแวดล้อมทั้งในระดับจุลภาคและมหภาคโดยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นสมาชิกครอบครัวที่มีคุณภาพ สามารถใช้ความรู้ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของตนและครอบครัวในชุมชน

ครอบครัว ซึ่งเปรียบเสมือนจุดเริ่มต้นของคนที่ทำให้คนมีพัฒนาการ ครอบครัวจึงมีความสำคัญในการกำหนดขอบเขต ความต้องการขั้นพื้นฐาน ทักษะและการถ่ายทอดรูปแบบการเรียนรู้ รูปแบบการตอบสนองต่อสภาพแวดล้อม วิธีการคิด ความมีเหตุผล และการแสดงออก สถานะของครอบครัวจึงมีส่วนในการพัฒนาของคน คหกรรมศาสตร์เป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติที่เกิดขึ้นจริงมากกว่าเกิดขึ้นจากสูตรหรือ ข้อมูลที่มีอยู่เหมือนดังกับศาสตร์เชิงทฤษฎี อย่างไรก็ตามไม่ได้หมายความว่ากระบวนการต่างๆไม่ได้ประสบความสำเร็จโดยทฤษฎี เพราะแท้จริงแล้วทฤษฎีมีส่วนสำคัญ เพื่อให้เราเข้าใจและรับรู้เกี่ยวกับสิ่งที่กระทำ (Laster and Dohner, 1986a: 39-53)

เนื่องจากพันธกิจคหกรรมศาสตร์มีจุดเน้นที่ครอบครัว ในการหล่อหลอมคนให้สมบูรณ์สู่สังคม ถือเป็นหน้าที่หลักของงานด้านคหกรรมศาสตร์ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสถาบันครอบครัว เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจ การเมือง มีผลต่อคุณลักษณะของสังคมสู่การเปลี่ยนแปลงความคิด อุดมการณ์ ที่กระทบต่อความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว ในแต่ละบริบทแม้เป็นเรื่องเดียวกัน ซึ่งเป็นคุณลักษณะของปัญหาที่เป็นจริง (Practical problems) และต้องใช้เหตุผลที่เป็นจริง (Practical reasoning) ในการแก้ปัญหา ที่ก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนความคิด อุดมการณ์ ส่งผลต่อคุณลักษณะในสังคมที่ทำให้คงอยู่ได้อย่างสันติสุข (Brown and Paolucci, 1978: 46-47) ในมุมมองของศาสตร์เชิงปฏิบัติ เนื้อหาของคหกรรมศาสตร์เป็นการตรวจสอบความต้องการในชีวิตครอบครัว และความมีเหตุผลนำมาใช้พิจารณา เพื่อความถูกต้องมาตรฐานขึ้นอยู่กับพื้นฐานของความมีเหตุผล โดยเฉพาะเนื้อหาที่เป็นการศึกษาที่ยึดติดอยู่กับความหมายของวัตถุประสงค์ ประสิทธิภาพและความสัมพันธ์ของความหมายสู่การกระทำ (Brown, 1981)

ปรัชญา คุณค่าและเป้าหมายของคหกรรมศาสตร์

คหกรรมศาสตร์ เป็นวิชาการที่มุ่งสร้างครอบครัวให้เป็นหน่วยผลิตและหน่วยบริโภคที่มีประสิทธิภาพ สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งสหรัฐอเมริกา ได้กำหนดปรัชญาและวัตถุประสงค์ของกรรมศาสตร์ไว้ว่า คหกรรมศาสตร์เป็นศาสตร์ที่ให้ความรู้และบริการขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแข็งแรงของชีวิตครอบครัว นอกจากนี้ได้กำหนดปรัชญาไว้ว่า คหกรรมศาสตร์ คือ การศึกษาของบุคคลเกี่ยวกับการดำรงชีวิตของครอบครัวและการพัฒนาสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว การดำเนินการวิจัย เพื่อให้ทราบความต้องการของบุคคลและครอบครัว ที่เปลี่ยนแปลงไป ตามสภาพของสังคม ซึ่งหมายถึงความพึงพอใจในสิ่งที่ต้องการและ ส่งเสริมปรับปรุงสภาพแวดล้อมในชุมชน ประเทศชาติและ โลกให้เหมาะสมกับการดำรงชีวิตของครอบครัว (Parker, 1983: 14)

จากปรัชญาที่ Satening St. Marie นักสังคมศาสตร์แห่งสหรัฐอเมริกาได้เห็นพ้องกับคำจำกัดความของคหกรรมศาสตร์โดยมี Frd. Lemy Vollmy ผู้นำสหพันธ์คหกรรมศาสตร์นานาชาติที่กล่าวไว้ว่า คหกรรมศาสตร์เป็นศิลปะ และวิทยาศาสตร์ที่สัมพันธ์กับการดำเนินชีวิต ไปข้างหน้าของครอบครัว ซึ่งหมายถึงนักคหกรรมศาสตร์เป็นผู้เกี่ยวข้องกับครอบครัว และเป็นผู้รวมความรู้ทางวิทยาศาสตร์และมนุษยวิทยาเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อให้บุคคลสามารถจัดการกับการเปลี่ยนแปลง และการใช้เทคโนโลยีปรับปรุงความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ดังนั้นเนื้อหาของคหกรรมศาสตร์ คือ การสังเคราะห์ และพัฒนาความรู้โดยผู้ทำงาน ทั้งในด้านกายภาพ ชีววิทยา และวิทยาศาสตร์สังคม ไปพร้อมกับความรู้ทางด้านศิลปะ และมนุษยวิทยาเพื่อปรับปรุงความเป็นอยู่ของครอบครัว (Parker, 1983: 14-16; Phillips, 1962: 1-2) ดังนี้

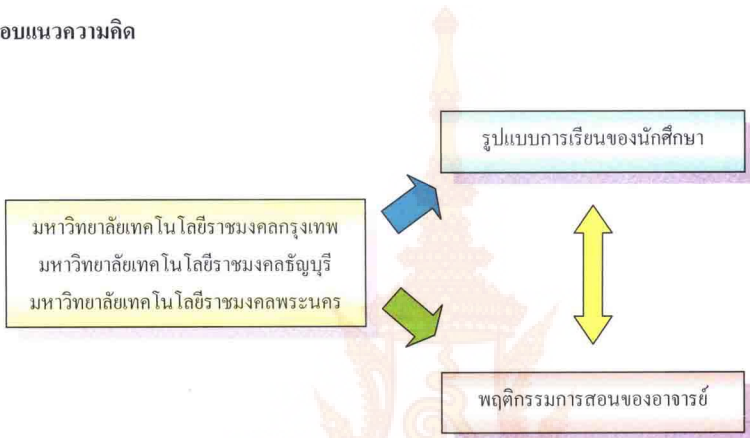
1. ความสัมพันธ์ของครอบครัวและพัฒนาการเด็ก
2. เศรษฐศาสตร์ และการบริโภคของบุคคล และความเป็นอยู่ของครอบครัว
3. โภชนาการในเรื่องความต้องการ การเลือก การถนอมรักษา การเตรียมและการใช้อาหาร
4. การออกแบบ การเลือกสรร โครงสร้าง และการดูแลเสื้อผ้า รวมถึงความสำคัญของเสื้อผ้าทางด้านจิตวิทยาและความสำคัญทางสังคม
5. เส้นใยสำหรับเสื้อผ้าและเครื่องใช้ในบ้าน
6. ที่อยู่อาศัยของครอบครัว และอุปกรณ์ เครื่องตกแต่งบ้าน
7. การบูรณาการศิลปะให้เป็นส่วนหนึ่งที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
8. การจัดการในการใช้ทรัพยากรอย่างมีคุณค่าและเป้าหมายของบุคคลและครอบครัว หรือสังคม
9. ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันและภาพรวมของรูปแบบความรู้ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชีวิตครอบครัว

ดังนั้นคหกรรมศาสตร์ จึงไม่ใช่สาขาวิชาชีพที่ปฏิบัติแต่เฉพาะเรื่องของความเป็นอยู่ของครอบครัวเท่านั้น แต่คหกรรมศาสตร์รวมทุกาเรื่องที่กล่าวมา โดยการผสมผสานความรู้ จากหลายๆ สาขาวิชาเข้าด้วยกัน นักคหกรรมศาสตร์จึงมองเห็นภาพรวมในเรื่องการสนับสนุน ครอบครัว และความเป็นอยู่ของบุคคล

จากแนวคิดในด้านรูปแบบการเรียน และพฤติกรรมการสอน ผู้จัดการศึกษาคหกรรมศาสตร์ : ศาสตร์เพื่อครอบครัวและผู้บริโภค เป็นแนวทางเพื่อนำไปสู่การศึกษาวิจัย การศึกษารูปแบบการเรียน และพฤติกรรมการสอนของอาจารย์คหกรรมศาสตร์ระดับอุดมศึกษาของกลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี

ราชมณฑลทั่วประเทศที่เปิดสอนคณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการหาแนวทางพัฒนาหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนานคนและสังคมที่มีคุณภาพ เพื่อให้สังคมเข้มแข็งยิ่งขึ้นไป

กรอบแนวความคิด



สมมติฐานในการวิจัย

รูปแบบการเรียนของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ไม่แตกต่างกัน

พฤติกรรมการสอนของอาจารย์คหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องรูปแบบการเรียนการสอนคหกรรมศาสตร์ระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั่วประเทศ ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 4,374 คน

กลุ่มตัวอย่าง

การสุ่มกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์จาก 3 มหาวิทยาลัย ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ดังนี้

ขั้นที่ 1 นักศึกษาคหกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ จำนวน 4,374 คน นำจำนวนแต่ละสถาบันมากำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Determining Sample Size from a Given Population (สุภาพ, 2545 อ้างถึง Krejcie and Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น จำนวน 414 คน

ขั้นที่ 2 ตัวแทนนักศึกษาในคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ชั้นปีที่ 1-4 ที่กล่าวมาในขั้นที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) สร้างขึ้นโดยใช้แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีที่กำลังศึกษา คณะแนเฉลี่ย เป็น แบบสอบถาม แบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 รูปแบบการเรียนของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 60 ข้อ

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการสอนของอาจารย์คหกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 20 ข้อ

การทดสอบเครื่องมือ

1. เมื่อสร้างแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบ เพื่อให้แบบสอบถามมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข
2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบความเชื่อมั่นและตรวจสอบความเที่ยงตรง เฉพาะหน้า (Face Validity) กับ นักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน
3. นำแบบสอบถามจำนวน 30 ฉบับมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่น .85 ถือว่าได้ค่าความ เชื่อมั่นที่สูง จากนั้นนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
4. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาครบถ้วน

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1. นำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าร้อยละ ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา
2. รูปแบบการเรียนของนักศึกษา และพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การทดสอบสมมติฐาน โดยใช้วิธีทางสถิติเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย รูปแบบการเรียนของนักศึกษา และพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ในแต่ละมหาวิทยาลัยโดยใช้ One way ANOVA (F-test) และ เปรียบเทียบความแตกต่างภายหลังด้วยวิธีการของ Scheffe'



บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องรูปแบบการเรียนการสอนคหกรรมศาสตร์ระดับอุดมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ พฤติกรรมการสอนของอาจารย์คหกรรมศาสตร์ และการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนของนักศึกษากับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ในบทนี้เป็นการเสนอผลการวิจัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่ศึกษา สถาบันที่ศึกษา คะแนนเฉลี่ยสะสม ความคิดเห็นด้านปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน

ตอนที่ 2 รูปแบบการเรียนของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ตอนที่ 4 การศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนและพฤติกรรมการสอนคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 414 คน เกี่ยวกับ เพศ ชั้นปีที่ศึกษา คะแนนเฉลี่ยสะสม สถาบันที่ศึกษา ความคิดเห็นด้านปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ผลการวิเคราะห์ดังนี้

เพศ

นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ ที่ได้รับเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดนี้เป็นเพศหญิงมากกว่า เพศชาย 346 คน กล่าวคือ เกือบทั้งหมดเป็นผู้หญิง คือ ร้อยละ 83.6 ที่เหลือประมาณ 68 คนเป็นเพศชาย คือ ร้อยละ 16.4

ชั้นปีที่กำลังศึกษา

นักศึกษาที่ได้รับเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในแต่ละชั้นปีมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน โดยศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 4 ชั้นปีที่ 3 และ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 159, 143, 74, 38 คน คือ ร้อยละ 38.4, 34.5, 17.9 และร้อยละ 9.2 ตามลำดับ

คะแนนเฉลี่ยสะสม

นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ ที่ได้รับเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง มีคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 1.00–3.87 ค่าเฉลี่ยของผลการเรียนเฉลี่ย คือ 2.70 นักศึกษา 170 คน ประมาณหนึ่งในสามมีผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลางถึงดีเฉลี่ย 2.51–3.00 ร้อยละ 38.9 โดยนักศึกษาจำนวน 105 คน ร้อยละ 24.8 มีผลการเรียนอยู่ในระดับดีถึงดีมาก 3.01–4.00 และนักศึกษาจำนวน 81 คน ร้อยละ 19.5 มีผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลางเฉลี่ยระหว่าง 2.01–2.50 ถัดมานักศึกษาจำนวน 63 คน ร้อยละ 15.8 มีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00

สถาบันที่กำลังศึกษา

นักศึกษาที่ได้รับเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในแต่ละสถาบันมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน โดยแบ่งออกเป็น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 186 คน ร้อยละ 45.0 และ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 119 คน ร้อยละ 28.7 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ จำนวน 109 คน ร้อยละ 26.3 (ดังตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์

(n= 414)		
ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	68	16.4
หญิง	346	83.6
ชั้นปีที่กำลังศึกษา		
ชั้นปีที่ 1	38	9.2
ชั้นปีที่ 2	159	38.4
ชั้นปีที่ 3	74	17.9
ชั้นปีที่ 4	143	34.5
คะแนนเฉลี่ยสะสม		
ต่ำกว่า 2.00	63	15.8
2.01 – 2.50	81	19.5
2.51 – 3.00	170	38.9
3.01 – 4.00	105	24.8
$\bar{x}$ = 2.70		
Minimum = 1.00	1	.2
Maximum = 3.87	2	.5
สถาบันที่กำลังศึกษา		
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	186	45.0
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	119	28.7
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ	109	26.3
รวม	414	100.0

ความคิดเห็นด้านปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน

ด้านปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พบว่า นักศึกษาเกินครึ่งเล็กน้อยมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ในระดับปานกลาง 221 คน คิดเป็นร้อยละ 53.4 รองลงมา มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ในระดับมาก 60 คน คิดเป็นร้อยละ 14.5 มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ในระดับน้อย 52 คน คิดเป็นร้อยละ 12.6 มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ในระดับมากที่สุด 41 คน คิดเป็นร้อยละ 9.9 ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน 31 คน ร้อยละ 7.5 และมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในระดับน้อยที่สุด 9 คน ร้อยละ 2.2

ปัญหาส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน คือ ด้านวิธีการสอนของอาจารย์ 208 คน ร้อยละ 50.2 รองลงมาเกี่ยวกับด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน 194 คน ร้อยละ 46.9 ด้านปัญหาครอบครัว 182 คน ร้อยละ 44.0 และด้านระดับสติปัญญาของตนเอง 36 คน ร้อยละ 8.7 (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

เมื่อพบปัญหาในการเรียน นักศึกษาส่วนใหญ่สองในสามจะใช้วิธีปรึกษาเพื่อน 304 คน ร้อยละ 73.4 รองลงมา เข้าพบอาจารย์ผู้สอนประจำวิชาเพื่อขอคำแนะนำ 196 คน ร้อยละ 47.3 ปรึกษาผู้ปกครอง 150 คน ร้อยละ 36.2 เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอรับคำปรึกษา 107 คน ร้อยละ 25.8 และ ไม่ทำอะไรเลย หรือค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วยตนเอง 37 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9 (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นด้านปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน

	(n= 414)	
ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน	จำนวน	ร้อยละ
<u>ด้านปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน</u>		
มีปัญหาระดับมากที่สุด	41	9.9
มีปัญหาระดับมาก	60	14.5
มีปัญหาระดับปานกลาง	221	53.4
มีปัญหาระดับน้อย	52	12.6
มีปัญหาระดับน้อยที่สุด	9	2.2
ไม่มีปัญหา	31	7.5

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นด้านปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน (ต่อ)

ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน	จำนวน	ร้อยละ
<u>ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน</u>		
ด้านวิธีการสอนของอาจารย์	208	50.2
ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน	194	46.9
ด้านปัญหาครอบครัว	182	44.0
ด้านระดับสติปัญญาของตนเอง	36	8.7
<u>วิธีการแก้ปัญหาในการเรียน</u>		
วิธีปรึกษาเพื่อน	304	73.4
เข้าพบอาจารย์ผู้สอนประจำวิชาเพื่อขอคำแนะนำ	196	47.3
ปรึกษาผู้ปกครอง	150	36.2
เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอรับคำปรึกษา	107	25.8
ไม่ทำอะไรเลย หรือค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วยตนเอง	37	8.9

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ตอนที่ 2 รูปแบบการเรียนของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์

รูปแบบการเรียนของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยภาพรวม พบว่า ส่วนใหญ่มีรูปแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.52$) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ ($\bar{X} = 3.41$) รูปแบบการเรียนแบบพึ่งพา ($\bar{X} = 3.39$) รูปแบบการเรียนแบบอิสระ ($\bar{X} = 3.22$) รูปแบบการเรียนแบบแข่งขัน ($\bar{X} = 3.07$) และรูปแบบการเรียนแบบหลีกเลี่ยง ($\bar{X} = 2.91$) อยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 รูปแบบการเรียนของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
โดยภาพรวม

รูปแบบการเรียน	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1. แบบมีส่วนร่วม	3.52	.474	มาก
2. แบบร่วมมือ	3.41	.412	ปานกลาง
3. แบบพึ่งพา	3.39	.402	ปานกลาง
4. แบบอิสระ	3.22	.448	ปานกลาง
5. แบบแข่งขัน	3.07	.564	ปานกลาง
6. แบบหลีกเลี่ยง	2.91	.594	ปานกลาง

ตารางที่ 5 รูปแบบการเรียนของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
จำแนกตามมหาวิทยาลัย

รูปแบบการเรียน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล								
	กรุงเทพ			ธัญบุรี			พระนคร		
	$\bar{X}$	S.D	อันดับ	$\bar{X}$	S.D	อันดับ	$\bar{X}$	S.D	อันดับ
แบบมีส่วนร่วม	3.55	.473	1	3.48	.496	1	3.52	.461	1
แบบร่วมมือ	3.46	.419	2	3.36	.399	3	3.42	.416	2
แบบพึ่งพา	3.39	.377	3	3.39	.455	2	3.38	.382	3
แบบอิสระ	3.15	.455	4	3.24	.476	4	3.24	.424	4
แบบแข่งขัน	3.01	.516	5	3.07	.594	5	3.12	.570	5
แบบหลีกเลี่ยง	2.82	.595	6	2.92	.606	6	2.95	.583	6

จากตารางที่ 5 รูปแบบการเรียนของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ทั้ง 3 แห่ง มีรูปแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมเป็นลำดับแรก โดยนักศึกษาคหกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.55, 3.52, 3.48$) อยู่ในระดับมากถึงปานกลาง (ตารางที่ 5)

รองลงมา ได้แก่ รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ โดยนักศึกษาคหกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.46, 3.42, 3.36$) อยู่ในระดับปานกลาง

รูปแบบการเรียนแบบพึ่งพา โดยนักศึกษาคหกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ และนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน รองลงมา คือนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ($\bar{X} = 3.39, 3.39, 3.38$) อยู่ในระดับปานกลาง

รูปแบบการเรียนแบบอิสระ โดยนักศึกษาคหกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน รองลงมา คือ และนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ($\bar{X} = 3.24, 3.24, 3.15$) อยู่ในระดับปานกลาง

รูปแบบการเรียนแบบแข่งขัน โดยนักศึกษาคหกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีและนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ($\bar{X} = 3.12, 3.07, 3.01$) อยู่ในระดับปานกลาง

รูปแบบการเรียนแบบหลีกเลี่ยง โดยนักศึกษาคหกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีและนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ($\bar{X} = 2.95, 2.92, 2.82$) อยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 6 รูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักศึกษาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำแนกตามมหาวิทยาลัย

ที่	รูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล			
		ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)			
		กรุงเทพ	ธัญบุรี	พระนคร	รวม
1	ฉันพยายามเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้	3.83	3.69	3.88	3.81
2	ฉันชอบที่นั่งในชั้นเรียนที่สามารถได้ยินและเห็นข้อความบนกระดานได้อย่างชัดเจน	3.89	3.63	3.71	3.73
3	ฉันเข้าชั้นเรียนเพราะต้องการจะเรียนรู้จากอาจารย์และเพื่อนๆ	3.69	3.69	3.72	3.70
4	ฉันคิดว่าการเรียนรู้ในชั้นเรียนร่วมกับเพื่อนๆ ได้ผลคุ้มค่า	3.72	3.55	3.52	3.58
5	ฉันได้เรียนรู้ในชั้นเรียนมากกว่าการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองที่บ้าน	3.67	3.45	3.55	3.55
6	ฉันสนใจกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน	3.46	3.46	3.52	3.49
7	ฉันเต็มใจทำงานที่ได้รับมอบหมายในชั้นเรียนไม่ว่างานนั้นจะน่าสนใจหรือไม่ก็ตาม	3.39	3.47	3.57	3.49
8	ฉันสนุกและพอใจกับกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน	3.48	3.45	3.31	3.40
9	ฉันจะทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จก่อนที่จะทำสิ่งอื่นๆ ที่ฉันสนใจ	3.30	3.36	3.40	3.36
10	ฉันจะทำรายงานที่ได้รับมอบหมายทันทีที่อาจารย์สั่ง	3.15	3.13	3.08	3.11
รวม		3.55	3.48	3.52	3.52

จากตารางที่ 6 รูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักศึกษาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยภาพรวม ($\bar{X} = 3.52$) นักศึกษาศาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาศาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และ นักศึกษาศาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.55, 3.52, 3.48$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ สามอันดับแรก พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ทั้ง 3 แห่ง คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์พยายามเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ($\bar{X} = 3.81$) โดยนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.88, 3.83, 3.69$) อยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 6)

อันดับสอง คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ชอบที่นั่งในชั้นเรียนที่สามารถได้ยินและเห็นข้อความบนกระดานได้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.73$) โดยนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.89, 3.71, 3.63$) อยู่ในระดับมาก และอันดับสาม คือ นักศึกษาเข้าชั้นเรียนเพราะต้องการจะเรียนรู้จากอาจารย์และเพื่อนๆ ($\bar{X} = 3.70$) โดยนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพและนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.72, 3.69, 3.69$) อยู่ในระดับมาก

การเรียนในชั้นเรียนร่วมกับเพื่อนๆ ได้ผลคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.58$) ได้เรียนรู้ในชั้นเรียนมากกว่าการศึกษาด้วยตนเองที่บ้าน ($\bar{X} = 3.55$) อยู่ในระดับมาก

สนใจกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.49$) เต็มใจทำงานที่ได้รับมอบหมายในชั้นเรียนไม่ว่างานนั้น จะน่าสนใจหรือไม่ก็ตาม ($\bar{X} = 3.49$) สนุกและพอใจกับกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.40$) ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จก่อนที่จะทำสิ่งอื่นๆ ที่ตนสนใจ ($\bar{X} = 3.36$) ทำรายงานที่ได้รับมอบหมายทันทีที่อาจารย์สั่ง ($\bar{X} = 3.11$) อยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 7 รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักศึกษาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จัณเณกตามมหาวิทยาลัย

ที่	รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล			
		ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)			
		กรุงเทพ	ชัยบุรี	พระนคร	รวม
1	ในการเรียนแต่ละวิชาฉันคิดว่าฉันสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น ถ้าได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนๆ แทนที่จะเก็บความคิดเห็นไว้คนเดียว	3.89	3.64	3.83	3.79
2	ฉันรู้สึกว่าการเรียนกับนักศึกษาควรมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันจนนักศึกษาสามารถบอกความจริงเกี่ยวกับการเรียนการสอนได้	4.06	3.50	3.72	3.74
3	ฉันจะไม่คิดหรือติดตามปัญหาที่เกี่ยวข้องกับวิชาเรียนถ้าปัญหาเหล่านั้นไม่ได้อยู่ในหนังสือหรือที่อาจารย์กล่าวถึง	3.74	3.67	3.70	3.71
4	ฉันคิดว่าการเรียนรู้ในวิชาต่างๆเกิดจากการปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา	3.43	3.52	3.56	3.51
5	สิ่งที่สำคัญของการเรียนในชั้นเรียนคือการเรียนรู้ที่จะเข้ากับเพื่อนๆ ได้	3.46	3.41	3.56	3.49
6	ฉันจะเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น ถ้าได้ปรึกษากับเพื่อนๆ	3.56	3.36	3.47	3.46
7	ฉันชอบวิชาที่อาจารย์ให้โอกาสอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหา กิจกรรม และมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน	3.39	3.32	3.19	3.28
8	ฉันชอบพูดคุยกับเพื่อนๆ นอกชั้นเรียนเกี่ยวกับความคิด และปัญหาที่ได้อภิปรายแล้วในชั้นเรียน	3.22	3.14	3.30	3.23
9	ฉันรู้สึกว่าคุณสมบัติที่ปรากฏในหนังสือและจากการอภิปรายของอาจารย์นั้นถูกต้องเสมอ	2.98	3.12	3.01	3.03
10	ก่อนลงมือทำงานที่อาจารย์มอบหมายให้ ฉันจะพยายามถามอาจารย์จนเข้าใจชัดเจน	2.90	3.01	2.86	2.91
รวม		3.46	3.36	3.42	3.41

จากตารางที่ 7 รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยภาพรวม ($\bar{X} = 3.41$) นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.46, 3.42, 3.36$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามอันดับแรก พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ทั้ง 3 แห่ง คือ ในการเรียนแต่ละวิชาคิดว่าฉันสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น ถ้าได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนๆ แทนที่จะเก็บความคิดเห็นไว้คนเดียว ($\bar{X} = 3.79$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.89, 3.83, 3.64$) อยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 7)

อันดับสอง คือ รู้สึกว่าอาจารย์กับนักศึกษาคหกรรมศาสตร์มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จนนักศึกษากล้าบอกความจริงเกี่ยวกับการเรียนการสอนได้ ($\bar{X} = 3.74$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 4.06, 3.72, 3.50$) อยู่ในระดับมาก และอันดับสาม คือ จะไม่คิดหรือติดตามปัญหาที่เกี่ยวข้องกับวิชาเรียน ถ้าปัญหาเหล่านั้นไม่ได้อยู่ในหนังสือหรือที่อาจารย์กล่าวถึง ($\bar{X} = 3.71$) โดยนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.74, 3.70, 3.67$) อยู่ในระดับมาก

การเรียนรู้ในวิชาต่างๆเกิดจากการปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ($\bar{X} = 3.51$) สิ่งที่สำคัญของการเรียนในชั้นเรียนคือ การเรียนรู้ที่จะเข้ากับเพื่อนๆ ได้ ($\bar{X} = 3.49$) อยู่ในระดับมาก เข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น ถ้าได้ปรึกษากับเพื่อนๆ ($\bar{X} = 3.46$) ชอบวิชาที่อาจารย์ให้โอกาสอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหา กิจกรรมและมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.28$) ชอบพูดคุยกับเพื่อนนอกชั้นเรียนเกี่ยวกับความคิด และปัญหาที่ได้อภิปรายแล้วในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.23$) รู้สึกว่าข้อมูลที่ปรากฏในหนังสือและจากการอภิปรายของอาจารย์นั้นถูกต้องเสมอ ($\bar{X} = 3.03$) และ ก่อนลงมือทำงานที่อาจารย์มอบหมายให้ จะพยายามถามอาจารย์จนเข้าใจชัดเจน ($\bar{X} = 2.91$) อยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 8 รูปแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพาของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคล จุฬานกตามมหาวิทยาลัย

ที่	รูปแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล			
		ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)			
		กรุงเทพ	ชัยบุรี	พระนคร	รวม
1	อาจารย์ควรชี้แจงให้ชัดเจนว่า อะไรเป็นสิ่งที่นักศึกษาจะต้องเรียน	3.95	3.82	3.94	3.91
2	ฉันสนุกที่จะเรียนวิชาต่างๆ เมื่ออาจารย์จัดการเรียนการสอน อย่างเป็นระบบ	3.87	3.78	3.68	3.76
3	ฉันยอมรับกฎเกณฑ์หรือรูปแบบการสอนที่อาจารย์กำหนดขึ้น	3.72	3.47	3.65	3.61
4	ก่อนลงมือทำงานที่อาจารย์มอบหมายให้ ฉันจะพยายามถาม อาจารย์จนเข้าใจชัดเจน	3.63	3.55	3.56	3.57
5	ฉันสามารถเรียนรู้สิ่งที่ยากและสำคัญได้โดยการทำตามคำแนะนำของ อาจารย์	3.45	3.52	3.46	3.48
6	ฉันรู้สึกว่าคุณสมบัติที่ปรากฏในหนังสือและจากกรอภิปราชของ อาจารย์นั้นถูกต้องเสมอ	3.32	3.28	3.30	3.30
7	หากอาจารย์ปล่อยให้ฉันศึกษาเรียนตามใจชอบถือว่าไม่ได้ทำหน้าที่ของ อาจารย์อย่างถูกต้อง	3.20	3.38	3.26	3.28
8	การอภิปรายมากเกินไปในชั้นเรียนทำให้อาจารย์สอนเนื้อหาไม่ครบตาม หลักสูตร	3.11	3.16	3.16	3.15
9	ฉันจะไม่คิดหรือติดตามปัญหาที่เกี่ยวข้องกับวิชาเรียน ถ้าปัญหาเหล่านั้น ไม่ได้อยู่ในหนังสือหรือที่อาจารย์กล่าวถึง	2.91	3.05	2.98	2.98
10	ฉันคิดว่าการเรียนจากตำราและการบรรยายของอาจารย์เพียงพอแล้ว	2.81	2.92	2.87	2.87
รวม		3.39	3.39	3.38	3.39

จากตารางที่ 8 รูปแบบการเรียนแบบพึ่งพาของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยภาพรวม ($\bar{X} = 3.39$) นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ และนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ($\bar{X} = 3.39, 3.39, 3.38$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามอันดับแรก พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ทั้ง 3 แห่ง คือ อาจารย์ควรชี้แจงให้ชัดเจนว่า อะไรเป็นสิ่งที่นักศึกษาจะต้องเรียน ($\bar{X} = 3.91$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.95, 3.94, 3.82$) อยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 8)

อันดับสอง คือ สนุกที่จะเรียนวิชาต่างๆ เมื่ออาจารย์จัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 3.76$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ($\bar{X} = 3.87, 3.78, 3.68$) อยู่ในระดับมาก และอันดับสาม คือ ขอมรับกฎเกณฑ์หรือรูปแบบการสอนที่อาจารย์กำหนดขึ้น ($\bar{X} = 3.61$) โดยนักศึกษาคหกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.72, 3.65, 3.47$) อยู่ในระดับมากถึงปานกลาง

ก่อนลงมือทำงานที่อาจารย์มอบหมายให้จะพยายามถามอาจารย์จนเข้าใจชัดเจน ($\bar{X} = 3.57$) สามารถเรียนรู้สิ่งที่ยากและสำคัญได้โดยการทำตามคำแนะนำของอาจารย์ ($\bar{X} = 3.48$) รู้สึกว่าข้อมูลที่ปรากฏในหนังสือและจากการอภิปรายของอาจารย์นั้นถูกต้องเสมอ ($\bar{X} = 3.30$) หากอาจารย์ปล่อยให้ให้นักศึกษาเรียนตามใจชอบถือว่าไม่ได้ทำหน้าที่ของอาจารย์อย่างถูกต้อง ($\bar{X} = 3.28$) การอภิปรายมากเกินไปในชั้นเรียน ทำให้อาจารย์สอนเนื้อหาไม่ครบตามหลักสูตร ($\bar{X} = 3.15$) ไม่คิดหรือติดตามปัญหาที่เกี่ยวข้องกับวิชาเรียนถ้าปัญหาเหล่านั้นไม่ได้อยู่ในหนังสือหรือที่อาจารย์กล่าวถึง ($\bar{X} = 2.98$) และ การเรียนจากตำราและการบรรยายของอาจารย์เพียงพอแล้ว ($\bar{X} = 2.87$) อยู่ในระดับมากถึงปานกลาง (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 9 รูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคล จัณเณคตามมหาวิทยาลัย

ที่	รูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล			
		ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)			
		กรุงเทพ	ชัยบุรี	พระนคร	รวม
1	ฉันศึกษาหรือทำรายงานในแต่ละวิชาด้วยตนเอง	3.50	3.54	3.60	3.56
2	ฉันเชื่อมั่นในความสามารถของฉันที่จะเรียนรู้เนื้อหาสำคัญของวิชา	3.59	3.22	3.47	3.43
3	ฉันสามารถตัดสินใจได้เองว่าเนื้อหาวิชาตอนใดสำคัญ	3.25	3.51	3.44	3.41
4	ส่วนใหญ่ฉันศึกษาค้นคว้าเนื้อหาวิชาที่เรียนด้วยตนเอง	3.32	3.43	3.35	3.37
5	ฉันมักจะเลือกเรียนในสิ่งที่คิดว่าสำคัญเป็นหลัก ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับความเห็นของอาจารย์เสมอไป	3.25	3.42	3.37	3.35
6	ถ้ามีประเด็นในบทเรียนที่ฉันสนใจฉันจะไปค้นคว้าเพิ่มเติม	3.28	3.34	3.39	3.35
7	ฉันคิดเองว่า อาจารย์ควรจัดการเรียนการสอนอย่างไรในแต่ละวิชา	3.12	3.21	3.08	3.13
8	ฉันทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยวิธีของตนเอง โดยไม่สนว่าเพื่อนๆ ทำอย่างไร	2.88	3.01	3.01	2.98
9	ฉันไม่ชอบให้อาจารย์กำหนดว่าต้องเรียนอะไรบ้าง	2.86	3.00	3.02	2.97
10	ฉันอ่านหรือศึกษาบทเรียนมาล่วงหน้าก่อนที่อาจารย์จะสอน	2.50	2.76	2.72	2.67
รวม		3.15	3.24	3.24	3.22

จากตารางที่ 9 รูปแบบการเรียนแบบอิสระของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยภาพรวม ($\bar{X} = 3.22$) นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ($\bar{X} = 3.24, 3.24, 3.15$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามอันดับแรก พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ทั้ง 3 แห่ง คือ ศึกษาหรือทำรายงานในแต่ละวิชาด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.56$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ($\bar{X} = 3.60, 3.54, 3.50$) อยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 9)

อันดับสอง คือ เชื่อมั่นในความสามารถของฉันที่จะเรียนรู้เนื้อหาสำคัญของวิชา ($\bar{X} = 3.43$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.59, 3.47, 3.22$) อยู่ในระดับมากถึงปานกลาง และอันดับสาม คือ สามารถตัดสินใจได้เองว่าเนื้อหาวิชาตอนใดสำคัญ ($\bar{X} = 3.41$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ($\bar{X} = 3.51, 3.44, 3.25$) อยู่ในระดับมากถึงปานกลาง

ส่วนใหญ่นักศึกษาค้นคว้าเนื้อหาวิชาที่เรียนด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.37$) มักจะเลือกเรียนในสิ่งที่คิดว่าสำคัญเป็นหลักซึ่งอาจจะไม่ตรงกับความเห็นของอาจารย์เสมอไป ($\bar{X} = 3.35$) ถ้ามีประเด็นในบทเรียนที่ฉันสนใจฉันจะไปค้นคว้าเพิ่มเติม ($\bar{X} = 3.35$) คิดเอาเองว่า อาจารย์ควรจัดการเรียนการสอนอย่างไรในแต่ละวิชา ($\bar{X} = 3.13$) ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยวิธีของตนเอง โดยไม่สนว่าเพื่อนทำอย่างไร ($\bar{X} = 2.98$) ไม่ชอบให้อาจารย์กำหนดว่าจะต้องเรียนอะไรบ้าง ($\bar{X} = 2.97$) อ่านหรือศึกษาบทเรียนมาล่วงหน้าก่อนที่อาจารย์จะสอน ($\bar{X} = 2.67$) อยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 10 รูปแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำแนกตามมหาวิทยาลัย

ที่	รูปแบบการเรียนรู้แบบแข่งขัน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล			
		ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)			
		กรุงเทพ	ธัญบุรี	พระนคร	รวม
1	ฉันคิดว่าการเรียนรู้ให้ได้นั้นจำเป็นต้องกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน	4.13	4.01	3.94	4.01
2	ฉันพอใจเมื่อทราบว่าตนเองทำคะแนนได้ดีกว่าเพื่อนๆ	3.41	3.40	3.56	3.48
3	ฉันพยายามที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ดี หรือเร็วกว่าเพื่อนๆ	3.30	3.22	3.27	3.26
4	ฉันพอใจเมื่อฉันสามารถตอบปัญหาหรือคำถามได้ก่อนเพื่อนในชั้นเรียน	3.18	3.23	3.29	3.24
5	ฉันต้องการรู้ว่าเพื่อนคนอื่นได้คะแนนอยู่ในระดับใด	3.14	3.17	3.14	3.15
6	ฉันชอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการแข่งขันระหว่างกลุ่มหรือระหว่างบุคคล เพราะทำให้ตื่นเต้นดี	2.96	3.16	3.26	3.15
7	ฉันต้องเรียนแข่งกับเพื่อนเพื่อให้ได้คะแนนดี	2.69	2.76	2.83	2.77
8	ในระหว่างการอภิปรายในชั้นเรียน ฉันต้องแข่งกับเพื่อนๆ เพื่อให้เพื่อนยอมรับความคิดเห็นของฉัน	2.57	2.76	2.86	2.76
9	ฉันคิดว่าจะไม่เกิดผลดีต่อตนเอง ถ้าให้เพื่อนยิ้มสนุกสนาน และแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนๆ ก่อนเวลาสอบ	2.50	2.75	2.68	2.65
10	ฉันต้องแข่งขันกับเพื่อน เพื่อให้อาจารย์สนใจ	2.23	2.30	2.40	2.33
รวม		3.01	3.07	3.12	3.07

จากตารางที่ 10 รูปแบบการเรียนแบบแข่งขันของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยภาพรวม ($\bar{X} = 3.07$) นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ($\bar{X} = 3.12, 3.07, 3.01$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามอันดับแรก พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ทั้ง 3 แห่ง คือ การเรียนให้ได้คั้นจำเป็นต้องกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ($\bar{X} = 4.01$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ($\bar{X} = 4.13, 4.01, 3.94$) อยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 10)

อันดับสอง คือ พอใจเมื่อทราบว่าตนเองทำคะแนนได้ดีกว่าเพื่อนๆ ($\bar{X} = 3.48$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.56, 3.41, 3.40$) อยู่ในระดับมากถึงปานกลาง และอันดับสาม คือ พยายามที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ดี หรือเร็วกว่าเพื่อนๆ ($\bar{X} = 3.26$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.30, 3.27, 3.22$) อยู่ในระดับปานกลาง

พอใจเมื่อฉันสามารถตอบปัญหาหรือคำถามได้ก่อนเพื่อนในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.24$) ต้องการรู้ว่าเพื่อนคนอื่นได้คะแนนอยู่ในระดับใด ($\bar{X} = 3.15$) ชอบกิจกรรมการเรียนที่มีการแข่งขันระหว่างกลุ่มหรือระหว่างบุคคล เพราะทำให้ตื่นเต้นดี ($\bar{X} = 3.15$) ต้องเรียนแข่งกับเพื่อนเพื่อให้ได้คะแนนดี ($\bar{X} = 2.77$) ในระหว่างการอภิปรายในชั้นเรียน ฉันต้องแข่งกับเพื่อนๆ เพื่อให้เพื่อนยอมรับความคิดเห็นของฉัน ($\bar{X} = 2.76$) จะไม่เกิดผลดีต่อตนเอง ถ้าให้เพื่อนยิ้มสนุกสนานและแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนๆ ก่อนเวลาสอบ ($\bar{X} = 2.65$) ต้องแข่งขันกับเพื่อน เพื่อให้อาจารย์สนใจ ($\bar{X} = 2.33$) อยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 11 รูปแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยงของนักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำแนกตามมหาวิทยาลัย

ที่	รูปแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล			
		ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)			
		กรุงเทพ	ธัญบุรี	พระนคร	รวม
1	ฉันคิดเมื่อทราบว่าอาจารย์ไม่มาสอนหรือมีการงดเรียน	3.13	3.17	3.30	3.22
2	ฉันรู้สึกว่าฉันต้องเข้าชั้นเรียนมากกว่าความรู้สึที่ต้องการอยากเข้าชั้นเรียนจริงๆ	3.28	3.12	3.22	3.20
3	วิชาที่ฉันเรียนไม่ได้ทำให้ฉันสนใจอย่างแท้จริง	2.75	3.04	3.02	2.96
4	ฉันเบื่อหน่ายกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน	2.79	3.02	3.02	2.96
5	เมื่อฉันมีรายงานหรือแบบฝึกหัดมากหรือยากกว่าปกติฉันจะไม่ทำ หรือทำเฉพาะส่วนที่ง่ายเท่านั้น	2.91	3.00	2.94	2.95
6	ฉันมาเรียนเพียงเพื่อให้สอบผ่านหรือจบตามหลักสูตรเท่านั้น	2.57	2.92	2.90	2.82
7	ฉันพยายามไม่สบตาอาจารย์ เพราะกลัวว่าจะถูกเรียกให้ตอบคำถาม	2.84	2.75	2.85	2.82
8	ในเวลาเรียนฉันไม่ค่อยตั้งใจเรียน	2.80	2.82	2.77	2.79
9	ฉันเบื่อและไม่สนใจเนื้อหาสาระของวิชาที่เรียน	2.63	2.75	2.85	2.76
10	ฉันไม่สนใจที่จะเรียนรู้กิจกรรมต่างๆจากชั้นเรียน	2.60	2.71	2.67	2.66
รวม		2.82	2.92	2.95	2.91

จากตารางที่ 11 รูปแบบการเรียนรู้แบบหลักเล็งของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยภาพรวม ($\bar{X} = 2.91$) นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ($\bar{X} = 2.95, 2.92, 2.82$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามอันดับแรก พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ทั้ง 3 แห่ง คือ ดีใจเมื่อทราบว่าอาจารย์ไม่มาสอนหรือมีการงดเรียน ($\bar{X} = 3.22$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ($\bar{X} = 3.30, 3.17, 3.07$) อยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 11)

อันดับสอง คือ รู้สึกว่าฉันต้องเข้าชั้นเรียนมากกว่าความรู้สึที่ต้องการอยากเข้าชั้นเรียนจริงๆ ($\bar{X} = 3.20$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.28, 3.22, 3.12$) อยู่ในระดับปานกลาง และอันดับสาม คือ วิชาที่ฉันเรียนไม่ได้ทำให้ฉันสนใจอย่างแท้จริง ($\bar{X} = 2.96$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ($\bar{X} = 3.04, 3.02, 2.75$) อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อนำกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ($\bar{X} = 2.96$) เมื่อฉันมีรายงานหรือแบบฝึกหัดมากหรือยากกว่าปกติฉันจะไม่ทำ หรือเลือกทำเฉพาะส่วนที่ง่ายเท่านั้น ($\bar{X} = 2.95$) มาเรียนเพียงเพื่อให้สอบผ่านหรือจบตามหลักสูตรเท่านั้น ($\bar{X} = 2.82$) พยายามไม่สบตาอาจารย์ เพราะกลัวว่าจะถูกเรียกให้ตอบคำถาม ($\bar{X} = 2.82$) ในเวลาเรียนฉันไม่ค่อยตั้งใจเรียน ($\bar{X} = 2.79$) เปื่อและไม่สนใจเนื้อหาสาระของวิชาที่เรียน ($\bar{X} = 2.76$) ไม่สนใจที่จะเรียนรู้กิจกรรมต่างๆจากชั้นเรียน ($\bar{X} = 2.66$) อยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 11)

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

ตารางที่ 12 พฤติกรรมการสอนของอาจารย์คหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยภาพรวม

พฤติกรรมการสอนของอาจารย์	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1. ชี้ดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	3.44	.608	ปานกลาง
2. ชี้ดผู้สอนเป็นศูนย์กลาง	3.48	.499	ปานกลาง

พฤติกรรมการสอนของอาจารย์คหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยภาพรวม พบว่า ส่วนใหญ่มีรูปแบบการสอนโดยชี้ดผู้สอนหรือเนื้อหาเป็นศูนย์กลาง สูงกว่าการสอนโดยชี้ดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเล็กน้อย ($\bar{X} = 3.48$ และ 3.44) อยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 12)

เมื่อพิจารณาตามกลุ่มมหาวิทยาลัย พบว่า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพมหานคร ค่าเฉลี่ยแบบชี้ดผู้สอนหรือเนื้อหาเป็นศูนย์กลางสูงกว่าแบบชี้ดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ($\bar{X} = 3.55$, 3.52) รองลงมา คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีมีค่าเฉลี่ยแบบชี้ดผู้สอนหรือเนื้อหาเป็นศูนย์กลางสูงกว่าแบบชี้ดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ($\bar{X} = 3.49$, 3.41) และ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครมีค่าเฉลี่ยแบบชี้ดผู้สอนหรือเนื้อหาเป็นศูนย์กลางใกล้เคียงกันกับการสอนแบบชี้ดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ($\bar{X} = 3.43$, 3.42)

ตารางที่ 13 พฤติกรรมการสอนของอาจารย์คหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำแนกตามมหาวิทยาลัย

ที่	พฤติกรรมการสอนของอาจารย์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล			
		ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)			
		กรุงเทพ	ธัญบุรี	พระนคร	รวม
1	แบบชี้ดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	3.52	3.41	3.42	3.44
2	แบบชี้ดผู้สอนหรือเนื้อหาเป็นศูนย์กลาง	3.55	3.49	3.43	3.48

ตารางที่ 14 พฤติกรรมการสอนของอาจารย์คหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
แบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จำแนกตามมหาวิทยาลัย

ที่	พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ แบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล			
		ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)			
		กรุงเทพ	ธัญบุรี	พระนคร	รวม
1	อาจารย์มักจะสอดแทรกอารมณ์ขันในระหว่างการสอน	3.61	3.48	3.65	3.59
2	อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น อภิปรายอย่างสม่ำเสมอ	3.69	3.52	3.55	3.58
3	อาจารย์จะกระตุ้นหรือส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีการแสดงออก	3.59	3.57	3.48	3.54
4	อาจารย์มักจะอธิบายเหตุผลในสิ่งที่อาจารย์กระทำ	3.44	3.52	3.53	3.50
5	อาจารย์นำความคิดเห็นของนักศึกษามาขยายความให้ชัดเจนยิ่งขึ้น	3.63	3.41	3.41	3.47
6	อาจารย์มักจะใช้คำถามในกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละครั้ง	3.42	3.44	3.51	3.46
7	อาจารย์ใช้กิริยาท่าทางแสดงการยอมรับกับคำตอบของนักศึกษา	3.50	3.44	3.38	3.43
8	อาจารย์ยอมรับหรือเข้าใจการแสดงออกของนักศึกษา	3.44	3.22	3.33	3.33
9	อาจารย์พัฒนาเนื้อหาสาระหรือความคิดจากข้อเสนอของนักศึกษา	3.46	3.27	3.28	3.32
10	อาจารย์ยอมรับและเข้าใจในความรู้สึกของนักศึกษา	3.47	3.25	3.16	3.27
รวม		3.52	3.41	3.42	3.44

จากตารางที่ 14 พฤติกรรมการสอนของอาจารย์แบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในความคิดเห็นของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยภาพรวม ($\bar{X} = 3.44$) โดยนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.52, 3.42, 3.41$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามอันดับแรก พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ทั้ง 3 แห่ง คือ อาจารย์มักจะสอดแทรกอารมณ์ขันในระหว่างการสอน ($\bar{X} = 3.59$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.65, 3.61, 3.48$) อยู่ในระดับมากถึงปานกลาง (ตารางที่ 14)

อันดับสอง คือ อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.58$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.69, 3.55, 3.52$) อยู่ในระดับมาก และอันดับสาม คือ อาจารย์จะกระตุ้นหรือส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีการแสดงออก ($\bar{X} = 3.54$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ($\bar{X} = 3.59, 3.57, 3.48$) อยู่ในระดับมาก

อาจารย์มักจะอธิบายเหตุผลในสิ่งที่อาจารย์กระทำ ($\bar{X} = 3.50$) อาจารย์นำความคิดเห็นของนักศึกษามาขยายความให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.47$) อาจารย์มักจะใช้คำถามในกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละครั้ง ($\bar{X} = 3.46$) อาจารย์ใช้วิธีทำทางแสดงการยอมรับกับคำตอบของนักศึกษา ($\bar{X} = 3.43$) อาจารย์ยอมรับหรือเข้าใจการแสดงออกของนักศึกษา ($\bar{X} = 3.33$) อาจารย์พัฒนาเนื้อหาสาระหรือความคิดจากข้อเสนอของนักศึกษา ($\bar{X} = 3.32$) และอาจารย์ยอมรับและเข้าใจในความรู้สึกของนักศึกษา ($\bar{X} = 3.27$) อยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 15 พฤติกรรมการสอนของอาจารย์คหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
แบบยัดผู้สอนเป็นศูนย์กลาง จำแนกตามมหาวิทยาลัย

ที่	พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ แบบยัดผู้สอนเป็นศูนย์กลาง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล			
		ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)			
		กรุงเทพ	ธัญบุรี	พระนคร	รวม
1	อาจารย์เป็นผู้กำหนดกฎระเบียบในการปฏิบัติเพื่อให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น	3.78	3.71	3.55	3.65
2	อาจารย์เป็นผู้กำหนดกฎเกณฑ์หรือแนวทางในการสอนหรือกิจกรรมต่างๆ ในชั้นเรียน	3.74	3.72	3.52	3.64
3	อาจารย์มักจะเป็นผู้อธิบายเนื้อหาความรู้ในวิชา	3.83	3.50	3.55	3.61
4	ในกรณีที่นักศึกษากระทำความผิดอาจารย์จะดำเนินการแก้ไขให้นักศึกษากระทำในสิ่งที่ถูกต้อง	3.62	3.54	3.59	3.58
5	อาจารย์เป็นผู้มีอำนาจเด็ดขาดในชั้นเรียน	3.59	3.53	3.58	3.57
6	ในการสอนแต่ละครั้ง อาจารย์จะบอกเนื้อหาหรือขั้นตอนต่างๆ	3.61	3.51	3.45	3.51
7	อาจารย์มักใช้ตัวเองเป็นกรอบในการอ้างอิง	3.39	3.46	3.39	3.41
8	อาจารย์เป็นผู้กำหนดให้นักศึกษาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นที่ยอมรับ	3.42	3.34	3.33	3.36
9	ในการสอนแต่ละครั้งอาจารย์จะแสดงหรือใช้ความคิดเห็นของตนเป็นส่วนใหญ่	3.32	3.51	3.26	3.35
10	อาจารย์สามารถคาดคะเนความรู้สึกรักของนักศึกษาได้	3.24	3.09	3.17	3.17
รวม		3.55	3.49	3.43	3.48

จากตารางที่ 15 พฤติกรรมการสอนของอาจารย์แบบยึดผู้สอนหรือยึดเนื้อหาเป็นศูนย์กลาง ในความคิดเห็นของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยภาพรวม ($\bar{X} = 3.48$) โดยนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ($\bar{X} = 3.55, 3.49, 3.43$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามอันดับแรก พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ทั้ง 3 แห่ง คือ อาจารย์เป็นผู้กำหนดกฎระเบียบในการปฏิบัติ เพื่อให้ให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ($\bar{X} = 3.65$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ($\bar{X} = 3.78, 3.71, 3.55$) อยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 15)

อันดับสอง คือ อาจารย์เป็นผู้กำหนดกฎเกณฑ์หรือแนวทางในการสอนหรือกิจกรรมต่างๆ ในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.64$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ($\bar{X} = 3.74, 3.72, 3.52$) อยู่ในระดับมาก และอันดับสาม คือ อาจารย์มักจะเป็นผู้อธิบายเนื้อหาความรู้ในวิชา ($\bar{X} = 3.61$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.83, 3.55, 3.50$) อยู่ในระดับมาก

ในกรณีที่นักศึกษากระทำความผิดอาจารย์จะดำเนินการแก้ไขให้นักศึกษากะทำในสิ่งที่ถูกต้อง ($\bar{X} = 3.58$) อาจารย์เป็นผู้มีอำนาจเด็ดขาดในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.57$) ในการสอนแต่ละครั้ง อาจารย์จะบอกเนื้อหาหรือขั้นตอนต่างๆ ($\bar{X} = 3.51$) อาจารย์มักใช้ตัวเองเป็นกรอบในการอ้างอิง ($\bar{X} = 3.41$) อาจารย์เป็นผู้กำหนดให้นักศึกษาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นที่ยอมรับ ($\bar{X} = 3.36$) ในการสอนแต่ละครั้งอาจารย์จะแสดงหรือใช้ความคิดเห็นของตนเป็นส่วนใหญ่ ($\bar{X} = 3.35$) และอาจารย์สามารถคาดคะเนความรู้สึกของนักศึกษาได้ ($\bar{X} = 3.17$) อยู่ในระดับมากถึงปานกลาง (ตารางที่ 15)

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้และพฤติกรรมการสอนกับกลุ่มมหาวิทยาลัย

การเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้โดยภาพรวมกับกลุ่มมหาวิทยาลัย

จากการศึกษาการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้โดยภาพรวมกับกลุ่มมหาวิทยาลัย ใน 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครด้วย F-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = .232, p = .793$) (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 ผลการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้ โดยภาพรวมกับกลุ่มมหาวิทยาลัย

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	.085	2	.043	.232	.793
ภายในกลุ่ม	75.470	411	.184		
รวม	75.556	413			

การเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับกลุ่มมหาวิทยาลัย

จากการศึกษาการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับกลุ่มมหาวิทยาลัยใน 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีและ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครด้วย F-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 2.408, p = .091$) (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 ผลการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับกลุ่มมหาวิทยาลัย

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	1.207	2	.603	2.408	.091
ภายในกลุ่ม	103.015	411	.251		
รวม	104.222	413			

การเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือกับกลุ่มมหาวิทยาลัย

จากการศึกษาการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือกับกลุ่มมหาวิทยาลัย ใน 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครด้วย F-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = .776, p = .461$) (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 ผลการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือกับกลุ่มมหาวิทยาลัย

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	.403	2	.201	.776	.461
ภายในกลุ่ม	106.624	411	.259		
รวม	107.027	413			

การเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพาโดยภาพรวมกับกลุ่มมหาวิทยาลัย

จากการศึกษาการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพาโดยภาพรวมกับกลุ่มมหาวิทยาลัย ใน 3 แห่ง ใน 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครด้วย F-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 1.592, p = .205$) (ตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 ผลการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพากับกลุ่มมหาวิทยาลัย

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	.830	2	.415	1.592	.205
ภายในกลุ่ม	107.160	411	.261		
รวม	107.990	413			

การเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระกับกลุ่มมหาวิทยาลัย

จากการศึกษาการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระกับกลุ่มมหาวิทยาลัย ใน 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครด้วย F-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = .812, p = .445$) (ตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 ผลการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระกับกลุ่มมหาวิทยาลัย

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	.395	2	.197	.812	.445
ภายในกลุ่ม	99.878	411	.243		
รวม	100.273	413			

การเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันกับกลุ่มมหาวิทยาลัย

จากการศึกษาการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันกับกลุ่มมหาวิทยาลัย ใน 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครด้วย F-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 1.343, p = .262$) (ตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 ผลการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันกับกลุ่มมหาวิทยาลัย

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	1.032	2	.516	1.343	.262
ภายในกลุ่ม	157.924	411	.384		
รวม	158.957	413			

การเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้แบบหลักเล็งกับกลุ่มมหาวิทยาลัย

จากการศึกษาการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้แบบหลักเล็งกับกลุ่มมหาวิทยาลัย ใน 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครด้วย F-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 2.111, p = .112$) (ตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 ผลการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้แบบหลักเล็งกับกลุ่มมหาวิทยาลัย

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	1.552	2	.776	2.111	.122
ภายในกลุ่ม	151.040	411	.367		
รวม	152.592	413			

* $p < .05$

การเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของอาจารย์โดยภาพรวมกับกลุ่มมหาวิทยาลัย

จากการศึกษาการเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของอาจารย์โดยภาพรวม กับกลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยภาพรวมด้วย F-test พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 4.196, p = .016$) (ตารางที่ 23) และเมื่อทำการเปรียบเทียบภายหลังด้วยวิธีการของ Scheffe' พบว่า พฤติกรรมการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยภาพรวมแตกต่างกันกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 24)

ตารางที่ 23 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของอาจารย์โดยภาพรวมกับกลุ่มมหาวิทยาลัย

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	2.427	2	1.213	4.196*	.016
ภายในกลุ่ม	118.832	411	.289		
รวม	121.258	413			

* $p < .05$

ตารางที่ 24 ผลการเปรียบเทียบภายหลังพหุคูณการสอนของอาจารย์โดยภาพรวม
กับกลุ่มมหาวิทยาลัย

การเปรียบเทียบระหว่าง	ความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ย	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน	p
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ	.1257	.0712	.212
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	.0620	.0631	.618
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	.1877*	.0648	.016

*p < .05

**การเปรียบเทียบพหุคูณการสอนของอาจารย์แบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
กับกลุ่มมหาวิทยาลัย**

จากการศึกษาการเปรียบเทียบพหุคูณการสอนของอาจารย์แบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
กับกลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยภาพรวมด้วย F-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 1.217$, $p = .297$) (ตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 ผลการเปรียบเทียบพหุคูณการสอนของอาจารย์แบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
กับกลุ่มมหาวิทยาลัย

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	.901	2	.451	1.217	.297
ภายในกลุ่ม	152.153	411	.370		
รวม	153.054	413			

การเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของอาจารย์แบบยึดผู้สอนหรือยึดเนื้อหาเป็นศูนย์กลาง กับกลุ่มมหาวิทยาลัย

จากการศึกษาการเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของอาจารย์แบบยึดผู้สอนหรือยึดเนื้อหาเป็นศูนย์กลาง กับกลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยภาพรวมด้วย F-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 1.889, p = .153$) (ตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของอาจารย์แบบยึดผู้สอนหรือยึดเนื้อหาเป็นศูนย์กลางกับกลุ่มมหาวิทยาลัย

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	.938	2	.469	1.889	.153
ภายในกลุ่ม	102.083	411	.248		
รวม	103.021	413			

ข้อวิจารณ์

ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อสังเกตที่ควรแก่การนำมาอภิปรายผล ซึ่งจะทำให้เห็นภาพของการเสนอแนะ และการนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนคหกรรมศาสตร์ระดับอุดมศึกษา รวมทั้งด้านพฤติกรรมการสอนของอาจารย์คหกรรมศาสตร์ทั้งในภาพรวมและจำแนกในแต่ละสถาบัน รวมทั้งการปรับใช้ในกลุ่มระดับอุดมศึกษา ที่มีลักษณะของนักศึกษา สภาพการจัดการเรียนการสอนที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้

1. ในการศึกษาข้อมูลทางรูปแบบการเรียนของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ส่วนใหญ่มีปัญหาการเรียนในระดับปานกลางมีจำนวนมากพอควร และมีปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่งที่น่าสังเกต คือ ปัญหาด้านวิธีการสอนของอาจารย์ ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2533: 11-12) ได้พบว่า ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่มาจากครู ไม่มีเวลาเตรียมการสอนและไม่ใช้วิธีสอนที่เหมาะสม ทำให้นักศึกษาเบื่อหน่ายการเรียน อาจารย์เห็นดเนิน้อยกับการสอน การสอนไม่บรรลุเป้าหมาย และก่อให้เกิดช่องว่างระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ผู้สอน จากการศึกษาพบว่าเมื่อนักศึกษามีปัญหาการเรียน สามในสี่จะหันไปปรึกษาเพื่อนๆมากกว่าที่จะปรึกษาอาจารย์ผู้สอนหรืออาจารย์ที่ปรึกษา ทำให้คาดเดาได้ว่าน่าจะได้รับอิทธิพลมาจากกลุ่มเพื่อน และเกิดช่องว่างระหว่างนักศึกษากับ

อาจารย์ หากเป็นเช่นนั้นเพื่อลดช่องว่างดังกล่าว ในส่วนของอาจารย์สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การสอนให้เหมาะสมได้ โดยอาจารย์ผู้สอนจะต้องมีเจตคติที่ดีต่อนักศึกษา และแสดงออกให้นักศึกษารับรู้ทางสีหน้า ท่าทาง การให้คำติชม การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน ในด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับผู้เรียนควรมีความใกล้ชิด และมีความเป็นกันเองให้มากขึ้น อาจารย์ควรให้มีความเสมอภาคกับผู้เรียนทุกคน ดังแนวคิดของ เลขา ปิยะอังธรียะ (อ้างถึงในกึ่งกาญจน์, 2530: 254) ที่กล่าวว่า ครูที่เชื่อและยึดหลักของตนเองเป็นใหญ่ การเรียนการสอนที่ให้นักศึกษาได้มีโอกาสซักถาม อภิปรายและแสดงความคิดเห็น และอาจารย์ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษาจะช่วยให้นักศึกษามีความกล้าและรู้สึกอยากเข้าพบเพื่อปรึกษาปัญหาต่างๆกับอาจารย์มากขึ้น ในบางสถาบันมีการกำหนดชั่วโมงและเวลาให้นักศึกษาเข้าพบเพื่อปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งเป็นวิธีการที่อาจารย์และนักศึกษาจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน เพื่อลดช่องว่างระหว่างอาจารย์และนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

2. ภาพรวมของรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคหกรรมศาสตรระดับอุดมศึกษา ส่วนใหญ่เป็นรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากเป็นเพราะนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกำลังอยู่ในช่วงอายุของวัยรุ่นตอนกลางถึงตอนปลาย ซึ่งเป็นวัยที่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน เป็นระยะที่นักศึกษาต้องการความรัก ความจริงใจ ความเข้าใจ ความร่วมมือ ความช่วยเหลือจากผู้อื่นและต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน

ส่วนรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ แบบพึ่งพา แบบอิสระ แบบแข่งขันและแบบหลีกเลี่ยง อยู่ในระดับปานกลาง เป็นเพราะนักศึกษาคหกรรมศาสตรระดับอุดมศึกษา เป็นวัยที่ชอบความเป็นอิสระ มีความเชื่อมั่น อยากกระทำการต่างๆด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบ ประกอบกับหลักสูตรคหกรรมศาสตรระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองสูงขึ้น นักศึกษามีอิสระในการแสวงหาความรู้ มีความรับผิดชอบและมีวินัย พร้อมทั้งนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ในระดับนี้เริ่มเป็นผู้ใหญ่ จะเห็นประโยชน์ของการเข้าชั้นเรียน และตั้งใจเรียนว่าจะทำให้ใช้เวลาในการศึกษาจากตำราเพื่อเตรียมตัวสอบน้อยลง เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่มักเน้นเนื้อหาส่วนที่สำคัญ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการสอบ นักศึกษาจึงไม่ต้องการหลีกเลี่ยงการเข้าชั้นเรียน และสาเหตุที่นักศึกษามีรูปแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันในระดับปานกลาง อาจเนื่องจากระบบการวัดผลที่ใช้แบบอิงเกณฑ์และอิงกลุ่ม จึงต้องแข่งขันกันเพื่อให้ผลการเรียนของตนดีขึ้น อีกทั้งนักศึกษาในช่วงวัยรุ่น ยังต้องการมีบทบาทของตัวเองในสังคม ต้องการการยอมรับในความสามารถของตนเอง และนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นจากระบบการ

คัดเลือกแบบโควตาจากนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์สูง จึงทำให้นักศึกษาพยายามแข่งขันกัน รูปแบบการเรียนของนักศึกษาจึงมีการแข่งขันอยู่พอควร

3. ผลการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนกับสถาบันการศึกษาทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า นักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์ที่ศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาที่ต่างกันชอบรูปแบบการเรียนที่ไม่แตกต่างกัน คือนักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์ทั้ง 3 แห่งจะมีรูปแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม แบบร่วมมือ แบบพึ่งพา ไม่ค่อยแตกต่างกันมาก ทั้งนี้ด้วยสภาพการเรียนการสอนในแต่ละแห่งมีความคล้ายคลึงกัน และด้วยวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเศรษฐศาสตร์ระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2542 ต้องการที่จะปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียน โดยเน้นให้ผู้เรียนรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม ร่วมกันรับผิดชอบในการทำงาน มีการวางแผนและตัดสินใจร่วมกัน แต่ละคนจะเรียนรู้จากกันและกัน เรียนรู้ร่วมกัน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นการจัดการศึกษาให้เกิดความรู้ คู่คุณธรรม ดังนั้นการจัดการศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์ในแต่ละสถาบันจึงเป็นแนวทางเดียวกัน

จากสภาพที่กล่าวมาแล้ว นักศึกษาในช่วงวัยรุ่นต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนและบุคคลแวดล้อม นักศึกษาจึงชอบที่จะทำงานร่วมกับเพื่อนๆ พร้อมทั้งให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ของมหาวิทยาลัย เพื่อให้เป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับจากเพื่อนๆ และอาจารย์ ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อาจารย์ควรจะใช้กิจกรรมกลุ่มให้มาก เพื่อให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกัน ได้ช่วยซึ่งกันและกัน รวมถึงการให้ความช่วยเหลือสังคม เป็นการตอบสนองต่อความชอบของผู้เรียนทั้งแบบมีส่วนร่วม แบบร่วมมือ และแบบพึ่งพา

4. จากผลการวิจัยพฤติกรรมการสอนที่อาจารย์ใช้ในการคิดเห็นของนักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์ โดยรวมพบว่า อาจารย์ผู้สอนจะใช้วิธีการสอนแบบยึดเนื้อหาหรือยึดผู้สอนเป็นศูนย์กลางมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าวิธีการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเล็กน้อย ในการจัดการเรียนการสอนอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาควรจะมีบทบาทร่วมกันในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยอาจารย์ผู้สอนควรปรับเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้บอก ผู้สั่งมาเป็นผู้ให้การชี้แนะและกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและกระทำ เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงออก อาจารย์ควรจะมีคามสามารถคาดคะเนความรู้สึกรู้สึกของผู้เรียนและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน อาจารย์ควรเป็นทั้งผู้คอยช่วยเหลือและเป็นผู้ร่วมคิด เป็นเพื่อนตามแนวทางปฏิรูปหลักสูตร เชื่อว่า รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีที่สุดตามนักการ

ศึกษากลุ่มมนุษยนิยมวิทยา เชื่อว่าการเรียนการสอนต้องคำนึงถึงความเป็นคน ควรสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้มีลักษณะเป็นมิตรอบอุ่นให้การยอมรับ กระตุ้นให้ทุกคนทำงานอย่างมีความสุข หลีกเลี่ยงการแข่งขัน ชูบังคับ และให้การชมเชย จากพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในความคิดเห็นของนักศึกษา ตามที่ พรณี ชูทัย เจนจิตร (2539) ได้กล่าวว่า ลักษณะของครูที่ดี ไม่ใช่เพียงแค่สอนในเนื้อหาวิชาการเท่านั้น แต่ควรจะช่วยเหลือเด็กทุกคนให้เขาทำดีที่สุดเท่าที่เขาทำได้

ในการสอนผู้สอนควรจะใช้รูปแบบการสอนและเทคนิควิธีการสอนหลายประการ โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับสภาพความสามารถวุฒิภาวะและความชอบของผู้เรียน ซึ่งอาจารย์ผู้สอนต้องมีความรอบรู้ รวมทั้งความสามารถและความรับผิดชอบในการสอน เพื่อให้การสอนบรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้มากที่สุด และสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนได้ อาจารย์ผู้สอนควรมีการปรับเปลี่ยนบทบาทเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มากขึ้น ตามที่ นัยนา อ่างสันติสกุล (อ้างใน ปรีชา, 2539: 8) พบว่าสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาจารย์ เพื่อน สภาพแวดล้อมในสถาบันการศึกษา และชั้นเรียนเป็นสิ่งที่มียุทธพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน อาจารย์ผู้สอนจึงควรจัดองค์ประกอบต่างๆในชั้นเรียน เพื่อให้มีบรรยากาศที่อบอุ่น มีการยอมรับ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้กระทำในสิ่งที่เขาชอบและต้องการภายในขอบเขตที่ผู้เรียนกระทำได้ ย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกที่ดี มีความภาคภูมิใจและมั่นใจในตนเอง เกิดความรักใคร่ผูกพันต่อสถาบันและหมู่คณะ ช่วยกันรักษาชื่อเสียงของสถาบันการศึกษา

หากผู้เรียนต้องประสบกับสภาพการเรียนการสอนที่มีบรรยากาศน่าอึดอัด อยู่ในกฎระเบียบที่อาจารย์เป็นผู้กำหนดแต่ฝ่ายเดียว ย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อสถาบันการศึกษา ซึ่งทำให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม ไม่สนใจการเรียน ฝ่าฝืนระเบียบวินัย ก่อความไม่สงบ ดังนั้นการสร้างความรู้สึกที่ดีในตัวผู้เรียนเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับอาจารย์และสถาบันการศึกษา และการสร้างความรู้สึกที่ดี คือ การที่อาจารย์ผู้สอนพยายามสร้างบรรยากาศ และใช้รูปแบบการสอนที่นักศึกษาต้องการ เพื่อเป็นการตอบสนองและส่งเสริมให้นักศึกษาได้แสดงศักยภาพในตัวของเขาออกมา ข้อสังเกตอีกประการหนึ่ง คือ ต้องคำนึงถึงความสามารถของผู้เรียนด้วย นักศึกษาดุจกรรมศาสตร์โดยรวมนิสิตปริญญาอยู่ในระดับปานกลาง หากการเรียนการสอนที่เน้นเนื้อหาวิชามากเกินไปจะเป็นการสอนหนังสือมากกว่าที่จะสอนคน นักศึกษาที่มีระดับสติปัญญาไม่ต่ำอาจจะต้องถูกวิโหน์หรือออกกลางคันได้ การเรียนการสอนจึงต้องเน้นที่การปฏิบัติตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่เน้นการผลิต “บัณฑิตนักปฏิบัติการ เชี่ยวชาญเทคโนโลยี”

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องรูปแบบการเรียนการสอนคหกรรมศาสตร์ระดับอุดมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ พฤติกรรมการสอนของอาจารย์คหกรรมศาสตร์ และการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนของนักศึกษากับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 414 คน นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ ที่ได้รับเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดนี้เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย 346 คน กล่าวคือ เกือบทั้งหมดเป็นผู้หญิง คือ ร้อยละ 83.6 ที่เหลือประมาณ 68 คนเป็นเพศชาย คือ ร้อยละ 16.4 ในแต่ละชั้นปีมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน โดยศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 4 ชั้นปีที่ 3 และ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 159, 143, 74, 38 คน คือ ร้อยละ 38.4, 34.5, 17.9 และร้อยละ 9.2 ตามลำดับ

นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 1.00 – 3.87 ค่าเฉลี่ยของผลการเรียนเฉลี่ย คือ 2.70 นักศึกษา 170 คน ประมาณหนึ่งในสามมีผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลางถึงดี เฉลี่ย 2.51 – 3.00 ร้อยละ 38.9 โดยนักศึกษาจำนวน 105 คน ร้อยละ 24.8 มีผลการเรียนอยู่ในระดับดีถึงดีมาก 3.01 – 4.00 และนักศึกษาจำนวน 81 คน ร้อยละ 19.5 มีผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง เฉลี่ยระหว่าง 2.01 – 2.50 ถัดมานักศึกษาจำนวน 63 คน ร้อยละ 15.8 มีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 ในแต่ละสถาบันมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน โดยแบ่งออกเป็น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 186 คน ร้อยละ 45.0 และ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 119 คน ร้อยละ 28.7 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ จำนวน 109 คน ร้อยละ 26.3

ด้านปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พบว่า นักศึกษาเกินครึ่งเล็กน้อยมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ในระดับปานกลาง 221 คน คิดเป็นร้อยละ 53.4 รองลงมา มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ในระดับมาก 60 คน คิดเป็น

ร้อยละ 14.5 มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ในระดับน้อย 52 คน คิดเป็นร้อยละ 12.6 มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ในระดับมากที่สุด 41 คน คิดเป็นร้อยละ 9.9 ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน 31 คน ร้อยละ 7.5 และมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในระดับน้อยที่สุด 9 คน ร้อยละ 2.2

ปัญหาส่วนใหญ่ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน คือ ด้านวิธีการสอนของอาจารย์ 208 คน ร้อยละ 50.2 รองลงมาเกี่ยวกับด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน 194 คน ร้อยละ 46.9 ด้านปัญหาครอบครัว 182 คน ร้อยละ 44.0 และด้านระดับสติปัญญาของตนเอง 36 คน ร้อยละ 8.7 (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

เมื่อพบปัญหาในการเรียน นักศึกษาส่วนใหญ่สองในสามจะใช้วิธีปรึกษาเพื่อน 304 คน ร้อยละ 73.4 รองลงมา เข้าพบอาจารย์ผู้สอนประจำวิชาเพื่อขอคำแนะนำ 196 คน ร้อยละ 47.3 ปรึกษาผู้ปกครอง 150 คน ร้อยละ 36.2 เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอรับคำปรึกษา 107 คน ร้อยละ 25.8 และ ไม่ทำอะไรเลย หรือค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วยตนเอง 37 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9 (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

รูปแบบการเรียนของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยภาพรวม พบว่า ส่วนใหญ่มีรูปแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.52$) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ ($\bar{X} = 3.41$) รูปแบบการเรียนแบบพึ่งพา ($\bar{X} = 3.39$) รูปแบบการเรียนแบบอิสระ ($\bar{X} = 3.22$) รูปแบบการเรียนแบบแข่งขัน ($\bar{X} = 3.07$) และรูปแบบการเรียนแบบหลีกเลี่ยง ($\bar{X} = 2.91$) อยู่ในระดับปานกลาง

รูปแบบการเรียนของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ทั้ง 3 แห่ง มีรูปแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมเป็นลำดับแรก โดยนักศึกษาคหกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.55, 3.52, 3.48$) อยู่ในระดับมากถึงปานกลาง

รองลงมา ได้แก่ รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ โดยนักศึกษาคหกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย

เทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.46, 3.42, 3.36$) อยู่ในระดับปานกลาง

รูปแบบการเรียนแบบพึ่งพา โดยนักศึกษาคหกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ และนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ($\bar{X} = 3.39, 3.39, 3.38$) อยู่ในระดับปานกลาง

รูปแบบการเรียนแบบอิสระ โดยนักศึกษาคหกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน รองลงมา คือ และนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ($\bar{X} = 3.24, 3.24, 3.15$) อยู่ในระดับปานกลาง

รูปแบบการเรียนแบบแข่งขัน โดยนักศึกษาคหกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีและนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ($\bar{X} = 3.12, 3.07, 3.01$) อยู่ในระดับปานกลาง

รูปแบบการเรียนแบบหลีกเลี่ยง โดยนักศึกษาคหกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีและนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ($\bar{X} = 2.95, 2.92, 2.82$) อยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 5)

รูปแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยภาพรวม ($\bar{X} = 3.52$) นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.55, 3.52, 3.48$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ สามอันดับแรก พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ทั้ง 3 แห่ง คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์พายัพเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ($\bar{X} = 3.81$) โดยนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.88, 3.83, 3.69$) อยู่ในระดับมาก

อันดับสอง คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ชอบที่นั่งในชั้นเรียนที่สามารถได้ยินและเห็นข้อความบนกระดานได้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.73$) โดยนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.89, 3.71, 3.63$) อยู่ในระดับมาก และอันดับสาม คือ นักศึกษาเข้าชั้นเรียนเพราะต้องการจะเรียนรู้จากอาจารย์และเพื่อนๆ ($\bar{X} = 3.70$) โดยนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพและนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.72, 3.69, 3.69$) อยู่ในระดับมาก

การเรียนในชั้นเรียนร่วมกับเพื่อนๆ ได้ผลคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.58$) ได้เรียนรู้ในชั้นเรียนมากกว่า การศึกษาด้วยตนเองที่บ้าน ($\bar{X} = 3.55$) อยู่ในระดับมาก

สนใจกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.49$) เต็มใจทำงานที่ได้รับมอบหมายในชั้นเรียนไม่ว่างานนั้น จะน่าสนใจหรือไม่ก็ตาม ($\bar{X} = 3.49$) สนุกและพอใจกับกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.40$) ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จก่อนที่จะทำสิ่งอื่นๆ ที่ตนสนใจ ($\bar{X} = 3.36$) ทำรายงานที่ได้รับมอบหมายทันทีที่อาจารย์สั่ง ($\bar{X} = 3.11$) อยู่ในระดับปานกลาง

รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยภาพรวม ($\bar{X} = 3.41$) นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.46, 3.42, 3.36$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ สามอันดับแรก พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ทั้ง 3 แห่ง คือ ในการเรียนแต่ละวิชาคิดว่าฉันสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น ถ้าได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนๆ แทนที่จะเก็บความคิดเห็นไว้คนเดียว ($\bar{X} = 3.79$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล กรุงเทพฯ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พระนคร และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.89, 3.83, 3.64$) อยู่ในระดับมาก

อันดับสอง คือ รู้สึกว่าอาจารย์กับนักศึกษาควรมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จนนักศึกษากล้า บอกความจริงเกี่ยวกับการเรียนการสอนได้ ($\bar{X} = 3.74$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล กรุงเทพฯ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 4.06, 3.72, 3.50$) อยู่ใน ระดับมาก และอันดับสาม คือ จะไม่คิดหรือติดตามปัญหาที่เกี่ยวข้องกับวิชาเรียน ถ้าปัญหาเหล่านั้น ไม่ได้อยู่ในหนังสือหรือที่อาจารย์กล่าวถึง ($\bar{X} = 3.71$) โดยนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพฯ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.74, 3.70, 3.67$) อยู่ในระดับมาก

การเรียนรู้ในวิชาต่างๆเกิดจากการปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ($\bar{X} = 3.51$) สิ่งที่สำคัญของการเรียนในชั้นเรียนคือ การเรียนรู้ที่จะเข้ากับเพื่อนๆ ได้ ($\bar{X} = 3.49$) อยู่ใน ระดับมาก เข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น ถ้าได้ปรึกษากับเพื่อนๆ ($\bar{X} = 3.46$) ขอบวิชาที่อาจารย์ให้ออกาส อภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหา กิจกรรมและมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.28$) ชอบพูดคุยกับ เพื่อนๆนอกชั้นเรียนเกี่ยวกับความคิด และปัญหาที่ได้อภิปรายแล้วในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.23$) รู้สึกว่า ข้อมูลที่ปรากฏในหนังสือและการอภิปรายของอาจารย์นั้นถูกต้องเสมอ ($\bar{X} = 3.03$) และ ก่อน ลงมือทำงานที่อาจารย์มอบหมายให้ จะพยายามถามอาจารย์จนเข้าใจชัดเจน ($\bar{X} = 2.91$) อยู่ในระดับ ปานกลาง

รูปแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพาของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยภาพรวม ($\bar{X} = 3.39$) นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ และนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ($\bar{X} = 3.39, 3.39, 3.38$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามอันดับแรก พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ทั้ง 3 แห่ง คือ อาจารย์ควรชี้แจงให้ชัดเจนว่า อะไรเป็นสิ่งที่นักศึกษาจะต้องเรียน ($\bar{X} = 3.91$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.95, 3.94, 3.82$) อยู่ในระดับมาก

อันดับสอง คือ สนุกที่จะเรียนวิชาต่างๆ เมื่ออาจารย์จัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 3.76$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ($\bar{X} = 3.87, 3.78, 3.68$) อยู่ในระดับมาก และอันดับสาม คือ ยอมรับกฎเกณฑ์หรือรูปแบบการสอนที่อาจารย์กำหนดขึ้น ($\bar{X} = 3.61$) โดยนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.72, 3.65, 3.47$) อยู่ในระดับมากถึงปานกลาง

ก่อนลงมือทำงานที่อาจารย์มอบหมายให้จะพยายามถามอาจารย์จนเข้าใจชัดเจน ($\bar{X} = 3.57$) สามารถเรียนรู้สิ่งที่ยากและสำคัญได้โดยการทำตามคำแนะนำของอาจารย์ ($\bar{X} = 3.48$) รู้สึกว่าข้อมูลที่ปรากฏในหนังสือและจากการอภิปรายของอาจารย์นั้นถูกต้องเสมอ ($\bar{X} = 3.30$) หากอาจารย์ปล่อยให้ให้นักศึกษาเรียนตามใจชอบถือว่าไม่ได้ทำหน้าที่ของอาจารย์อย่างถูกต้อง ($\bar{X} = 3.28$) การอภิปรายมากเกินไปในชั้นเรียน ทำให้อาจารย์สอนเนื้อหาไม่ครบตามหลักสูตร ($\bar{X} = 3.15$) ไม่คิดหรือติดตามปัญหาที่เกี่ยวข้องกับวิชาเรียนถ้าปัญหาเหล่านั้น ไม่ได้อยู่ในหนังสือหรือที่อาจารย์กล่าวถึง ($\bar{X} = 2.98$) และ การเรียนจากตำราและการบรรยายของอาจารย์เพียงพอแล้ว ($\bar{X} = 2.87$) อยู่ในระดับมากถึงปานกลาง

รูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยภาพรวม ($\bar{X} = 3.22$) นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ($\bar{X} = 3.24, 3.24, 3.15$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามอันดับแรก พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ทั้ง 3 แห่ง คือ ศึกษาหรือทำรายงานในแต่ละวิชาด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.56$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ($\bar{X} = 3.60, 3.54, 3.50$) อยู่ในระดับมาก

อันดับสอง คือ เชื่อมั่นในความสามารถของฉันที่จะเรียนรู้เนื้อหาสำคัญของวิชา ($\bar{X} = 3.43$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.59, 3.47, 3.22$) อยู่ในระดับมากถึงปานกลาง และอันดับสาม คือ สามารถตัดสินใจได้เองว่าเนื้อหาวิชาตอนใดสำคัญ ($\bar{X} = 3.41$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ($\bar{X} = 3.51, 3.44, 3.25$) อยู่ในระดับมากถึงปานกลาง

ส่วนใหญ่นักศึกษาค้นคว้าเนื้อหาวิชาที่เรียนด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.37$) มักจะเลือกเรียนในสิ่งที่คิดว่าสำคัญเป็นหลักซึ่งอาจจะไม่ตรงกับความเห็นของอาจารย์เสมอไป ($\bar{X} = 3.35$) ถ้ามีประเด็นในบทเรียนที่ฉันสนใจฉันจะไปค้นคว้าเพิ่มเติม ($\bar{X} = 3.35$) คิดเอาเองว่า อาจารย์ควรจัดการเรียนการสอนอย่างไรในแต่ละวิชา ($\bar{X} = 3.13$) ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยวิธีของตนเอง โดยไม่สนว่าเพื่อนทำอย่างไร ($\bar{X} = 2.98$) ไม่ชอบให้อาจารย์กำหนดว่าจะต้องเรียนอะไรบ้าง ($\bar{X} = 2.97$) อ่านหรือศึกษาบทเรียนมาล่วงหน้าก่อนที่จะอาจารย์จะสอน ($\bar{X} = 2.67$) อยู่ในระดับปานกลาง

รูปแบบการเรียนแบบแข่งขันของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยภาพรวม ($\bar{X} = 3.07$) นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ($\bar{X} = 3.12, 3.07, 3.01$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามอันดับแรก พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ทั้ง 3 แห่ง คือ การเรียนให้ได้ค่านั้นจำเป็นต้องกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ($\bar{X} = 4.01$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ($\bar{X} = 4.13, 4.01, 3.94$) อยู่ในระดับมาก

อันดับสอง คือ พอใจเมื่อทราบว่าตนเองทำคะแนนได้ดีกว่าเพื่อนๆ ($\bar{X} = 3.48$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.56, 3.41, 3.40$) อยู่ในระดับมากถึงปานกลาง และอันดับสาม คือ พยายามที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ดี หรือเร็วกว่าเพื่อนๆ ($\bar{X} = 3.26$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.30, 3.27, 3.22$) อยู่ในระดับปานกลาง

พอใจเมื่อฉันสามารถตอบปัญหาหรือคำถามได้ก่อนเพื่อนในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.24$) ต้องการรู้ว่าเพื่อนคนอื่นได้คะแนนอยู่ในระดับใด ($\bar{X} = 3.15$) ชอบกิจกรรมการเรียนที่มีการแข่งขันระหว่างกลุ่มหรือระหว่างบุคคล เพราะทำให้ตื่นเต้นดี ($\bar{X} = 3.15$) ต้องเรียนแข่งกับเพื่อนเพื่อให้ได้คะแนนดี ($\bar{X} = 2.77$) ในระหว่างการอภิปรายในชั้นเรียน ฉันต้องแข่งกับเพื่อนๆ เพื่อให้เพื่อนยอมรับความคิดเห็นของฉัน ($\bar{X} = 2.76$) จะไม่เกิดผลดีต่อตนเอง ถ้าให้เพื่อนยิ้มสนุกสนานและแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนๆ ก่อนเวลาสอบ ($\bar{X} = 2.65$) ต้องแข่งขันกับเพื่อน เพื่อให้อาจารย์สนใจ ($\bar{X} = 2.33$) อยู่ในระดับปานกลาง

รูปแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยงของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยภาพรวม ($\bar{X} = 2.91$) นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ($\bar{X} = 2.95, 2.92, 2.82$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามอันดับแรก พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ทั้ง 3 แห่ง คือ ดีใจเมื่อทราบว่าอาจารย์ไม่มาสอนหรือมีการงดเรียน ($\bar{X} = 3.22$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ($\bar{X} = 3.30, 3.17, 3.07$) อยู่ในระดับปานกลาง

อันดับสอง คือ รู้สึกว่าฉันต้องเข้าชั้นเรียนมากกว่าความรู้สึที่ต้องการอยากเข้าชั้นเรียนจริงๆ ($\bar{X} = 3.20$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.28, 3.22, 3.12$) อยู่ในระดับปานกลาง และอันดับสาม คือ วิชาที่ฉันเรียนไม่ได้ทำให้ฉันสนใจอย่างแท้จริง ($\bar{X} = 2.96$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ($\bar{X} = 3.04, 3.02, 2.75$) อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อนำกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ($\bar{X} = 2.96$) เมื่อฉันมีรายงานหรือแบบฝึกหัดมากหรือยากกว่าปกติฉันจะไม่ทำ หรือเลือกทำเฉพาะส่วนที่ง่ายเท่านั้น ($\bar{X} = 2.95$) มาเรียนเพียงเพื่อให้สอบผ่านหรือจบตามหลักสูตรเท่านั้น ($\bar{X} = 2.82$) พยายามไม่สบตาอาจารย์ เพราะกลัวว่าจะถูกเรียกให้ตอบคำถาม ($\bar{X} = 2.82$) ในเวลาเรียนฉันไม่ค่อยตั้งใจเรียน ($\bar{X} = 2.79$) เบื่อและไม่สนใจเนื้อหาสาระของวิชาที่เรียน ($\bar{X} = 2.76$) ไม่สนใจที่จะเรียนรู้กิจกรรมต่างๆจากชั้นเรียน ($\bar{X} = 2.66$) อยู่ในระดับปานกลาง

พฤติกรรมการสอนของอาจารย์คหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยภาพรวม พบว่า ส่วนใหญ่มีรูปแบบการสอนโดยยึดผู้สอนหรือเนื้อหาเป็นศูนย์กลาง สูงกว่าการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเล็กน้อย ($\bar{X} = 3.48$ และ 3.44) อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาตามกลุ่มมหาวิทยาลัย พบว่า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพฯ มีค่าเฉลี่ยแบบยึดผู้สอนหรือเนื้อหาเป็นศูนย์กลางสูงกว่าแบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ($\bar{X} = 3.55$, 3.52) รองลงมา คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีมีค่าเฉลี่ยแบบยึดผู้สอนหรือเนื้อหาเป็นศูนย์กลางสูงกว่าแบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ($\bar{X} = 3.49$, 3.41) และ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครมีค่าเฉลี่ยแบบยึดผู้สอนหรือเนื้อหาเป็นศูนย์กลางใกล้เคียงกันกับการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ($\bar{X} = 3.43$, 3.42)

พฤติกรรมการสอนของอาจารย์แบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในความคิดเห็นของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยภาพรวม ($\bar{X} = 3.44$) โดยนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.52$, 3.42 , 3.41)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามอันดับแรก พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ทั้ง 3 แห่ง คือ อาจารย์มักจะสอดแทรกอารมณ์ขันในระหว่างการสอน ($\bar{X} = 3.59$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.65$, 3.61 , 3.48) อยู่ในระดับมากถึงปานกลาง

อันดับสอง คือ อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอภิปรายอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.58$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.69$, 3.55 , 3.52) อยู่ในระดับมาก และอันดับสาม คือ อาจารย์จะกระตุ้นหรือส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีการแสดงออก ($\bar{X} = 3.54$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ($\bar{X} = 3.59, 3.57, 3.48$) อยู่ในระดับมาก

อาจารย์มักจะอธิบายเหตุผลในสิ่งที่อาจารย์กระทำ ($\bar{X} = 3.50$) อาจารย์นำความคิดเห็นของนักศึกษามาขยายความให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.47$) อาจารย์มักจะใช้คำถามในกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละครั้ง ($\bar{X} = 3.46$) อาจารย์ใช้กิริยาท่าทางแสดงการยอมรับกับคำตอบของนักศึกษา ($\bar{X} = 3.43$) อาจารย์ยอมรับหรือเข้าใจการแสดงออกของนักศึกษา ($\bar{X} = 3.33$) อาจารย์พัฒนาเนื้อหาสาระหรือความคิดจากข้อเสนอของนักศึกษา ($\bar{X} = 3.32$) และอาจารย์ยอมรับและเข้าใจในความรู้สึกของนักศึกษา ($\bar{X} = 3.27$) อยู่ในระดับปานกลาง

พฤติกรรมการสอนของอาจารย์แบบยึดผู้สอนหรือยึดเนื้อหาเป็นศูนย์กลางในความคิดเห็นของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยภาพรวม ($\bar{X} = 3.48$) โดยนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ($\bar{X} = 3.55, 3.49, 3.43$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามอันดับแรก พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ทั้ง 3 แห่ง คือ อาจารย์เป็นผู้กำหนดกฎระเบียบในการปฏิบัติ เพื่อให้ให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ($\bar{X} = 3.65$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ($\bar{X} = 3.78, 3.71, 3.55$) อยู่ในระดับมาก

อันดับสอง คือ อาจารย์เป็นผู้กำหนดกฎเกณฑ์หรือแนวทางในการสอนหรือกิจกรรมต่างๆ ในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.64$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ($\bar{X} = 3.74, 3.72, 3.52$) อยู่ในระดับมาก และอันดับสาม คือ อาจารย์มักจะเป็นผู้อธิบายเนื้อหาความรู้ในวิชา ($\bar{X} = 3.61$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ($\bar{X} = 3.83, 3.55, 3.50$) อยู่ในระดับมาก

ในกรณีที่นักศึกษาจะทำความคิดอาจารย์จะดำเนินการแก้ไขให้นักศึกษาทำในสิ่งที่ถูกต้อง ($\bar{X} = 3.58$) อาจารย์เป็นผู้มีอำนาจเด็ดขาดในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.57$) ในการสอนแต่ละครั้ง อาจารย์จะบอกเนื้อหาหรือขั้นตอนต่างๆ ($\bar{X} = 3.51$) อาจารย์มักใช้ตัวเองเป็นกรอบในการอ้างอิง ($\bar{X} = 3.41$) อาจารย์เป็นผู้กำหนดให้นักศึกษาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นที่ยอมรับ ($\bar{X} = 3.36$) ในการสอนแต่ละครั้งอาจารย์จะแสดงหรือใช้ความคิดเห็นของคนเป็นส่วนใหญ่ ($\bar{X} = 3.35$) และอาจารย์สามารถคาดคะเนความรู้สึกของนักศึกษาได้ ($\bar{X} = 3.17$) อยู่ในระดับมากถึงปานกลาง

จากการศึกษาการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้โดยภาพรวมกับกลุ่มมหาวิทยาลัย ใน 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครด้วย F-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = .232, p = .793$)

จากการศึกษาการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับกลุ่มมหาวิทยาลัยใน 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครด้วย F-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 2.408, p = .091$)

จากการศึกษาการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือกับกลุ่มมหาวิทยาลัย ใน 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครด้วย F-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = .776, p = .461$)

จากการศึกษาการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพาโดยภาพรวมกับกลุ่มมหาวิทยาลัย ใน 3 แห่ง ใน 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครด้วย F-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 1.592, p = .205$)

จากการศึกษาการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระกับกลุ่มมหาวิทยาลัย ใน 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครด้วย F-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = .812, p = .445$)

จากการศึกษาการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันกับกลุ่มมหาวิทยาลัย ใน 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครด้วย F-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 1.343, p = .262$)

จากการศึกษาการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้แบบหลักเล็งกับกลุ่มมหาวิทยาลัย ใน 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีและ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครด้วย F-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 2.111, p = .112$)

จากการศึกษาการเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของอาจารย์โดยภาพรวม กับกลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลโดยภาพรวมด้วย F-test พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 4.196, p = .016$) และเมื่อทำการเปรียบเทียบภายหลังด้วยวิธีการของ Scheffe' พบว่า พฤติกรรมการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยภาพรวม แตกต่างกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาการเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของอาจารย์แบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง กับกลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลโดยภาพรวมด้วย F-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 1.217, p = .297$)

จากการศึกษาการเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของอาจารย์แบบยึดผู้สอนหรือยึดเนื้อหา เป็นศูนย์กลางกับกลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยภาพรวมด้วย F-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 1.889, p = .153$)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยได้ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการเรียนการสอนในระดับปานกลางและวิธีแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักศึกษามักใช้วิธีการปรึกษาเพื่อนมากกว่าวิธีอื่น ทั้งนี้ นักศึกษากำลังอยู่ในช่วงของวัยรุ่น เป็นวัยที่เห็นว่าเพื่อนมีความสำคัญกับตน เป็นผู้รู้และเข้าใจตน และชอบอยู่กับกลุ่มเพื่อน เพราะต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน ดังนั้นเป็นหน้าที่ของอาจารย์ผู้สอนที่จะต้องคอยช่วยเหลือ และสนับสนุนให้นักศึกษามีการรวมกลุ่มกันแบบมีจุดมุ่งหมาย รู้จักการทำงานร่วมกันเพื่อประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม เพราะการทำงานเป็นกลุ่มจะเป็นวิถีทางที่ดีที่จะทำให้ นักศึกษาคหกรรมศาสตร์เข้ากับสังคมได้ถูกต้อง ทุกคนได้มีโอกาสเรียนรู้ และรู้ทักษะการทำงานในสังคม ก่อให้เกิดความรักในหมู่สมาชิกและเกิดความภาคภูมิใจในสถาบันการศึกษามากยิ่งขึ้น

2. นักศึกษาคหกรรมศาสตร์มีรูปแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก สูงกว่ารูปแบบอื่นๆ รูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมจึงควร โน้มเอียงไปทางยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การสอนแต่ละบทเรียนควรใช้เทคนิควิธีการสอนหลายๆวิธีผสมผสานกัน โดยมีการสอนเป็นขั้นตอน กล่าวคือ กิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องประกอบด้วย การให้นักศึกษาค้นพบความรู้ด้วยตัวของเขาเอง มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีกระบวนการและผลที่เกิดขึ้น มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน และการได้ข้อสรุปที่นำไปปรับใช้ได้ การที่ผู้สอนจะดำเนินการเรียนการสอนเช่นนี้ จะต้องมีการวางแผนการสอนเป็นอย่างดีเสียก่อน

3. การจัดรูปแบบการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง อาจารย์ผู้สอนจะต้องมีการวางแผนการสอนล่วงหน้า พร้อมทั้งมีการใช้สื่อวัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณในการสอนเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรกำหนด ดังนั้นผู้บริหาร โดยเฉพาะฝ่ายวิชาการจึงควรให้การสนับสนุนงบประมาณ อำนาจความสะดวกจัดหา หรือจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างอื่นๆที่ไม่ใช่นักศึกษาคหกรรมศาสตร์ เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาชีพอื่นๆ เช่น สาขาวิศวกรรมศาสตร์ สาขาบริหารธุรกิจ สาขาเกษตรกรรม สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือสาขาศิลปศาสตร์จะได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนในลักษณะเดียวกัน

2. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้มาจากนักศึกษาเท่านั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น จึงควรใช้เครื่องมืออื่นๆ เก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนของการรับรู้ของผู้สอนด้วย เช่น แบบสังเกตการเรียนการสอน แบบสัมภาษณ์ หรือแบบสอบถาม

3. ควรศึกษาในแนวลึกถึงปัญหาทางด้านการเรียนการสอน และวิธีการแก้ปัญหาในการเรียนของนักศึกษาในเชิงคุณภาพ เพราะจะเห็นได้จากผลการวิจัยว่านักศึกษาคหกรรมศาสตร์มีปัญหาทางการเรียนในระดับปานกลางเป็นจำนวนมาก และวิธีการแก้ปัญหามักปรึกษาเพื่อน มากกว่าการปรึกษาอาจารย์ผู้สอน ว่ามีปัจจัยหลักๆอะไรอีกบ้างที่ส่งผลต่อการเรียนของนักศึกษาจะได้หาแนวทางการพัฒนาให้เหมาะสมต่อไป



เอกสารอ้างอิง

- กองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2544. **กลวิธีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับวิธีการเรียน (Learning Style)**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ครั้งที่ 1 โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จรัส สุวรรณเวลา. 2545. **อุดมศึกษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิกรวรรณ รัตนลาวัลย์. 2534. **การเปรียบเทียบแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ต่างกัน**. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิภา ไชยภูมิ. 2537. **การปรับแบบสำรวจรูปแบบการเรียนรู้ เพื่อใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสงขลา**. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. 2537. **กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการสอนภาคปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พงษ์ศักดิ์ เป้นแก้ว. 2546. **รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**. อุดรธานี.
- ผ่องพรรณ ตรีมงคลกุล และสุภาพ นัฏราภรณ์. 2549. **การออกแบบการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ห้า)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542. **การปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวคิด 5 ทฤษฎี**. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไอเดีย สแควร์.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544. **แนวทางการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร: หจก.วี.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธ์. 2544. **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: เพื่อฟ้า พร้นดิ่ง จำกัด.
- สุรพันธ์ ดันศรีวงษ์. 2538. **วิธีการสอน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สกายบุคส์.
- อัจฉรา ธรรมาภรณ์. 2531. “แบบการเรียนรู้: องค์ประกอบช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้การสอน”. **วารสารศึกษาศาสตร์**. 10(ตุลาคม 2530-2531)
- Bechtol, W. 1973. **Individualizing Instruction and Keeping Your Sanity**. Chicago : Follett.
- Brown, L.B. 1998. “Academic and Vocational Integration”. **Center on Education and Training for Employment**. Ohio: ERIC Clearinghouse on Adult, Career, and Vocational Education.
- Brown, M. and B. Paolucci. 1978. **Home Economics: A Definition**. University of Minnesota and Michigan State University. (Mimeographed)
- Davis, B.G. 1993. **Tools for Teaching**. San Francisco: Jossey-Bass, Inc.
- Eggen, P. and D.Kauchak. 1992. **Educational Psychology : Classroom Connections**. The United States of America: Macmillan Publishing Company.
- Geisert, G. and R. Dunn. 1991. “Effective use of Computers: Assignment Based on Individual Learning Style”. **The Clearing House**. 64(March-April 1991): 219-220.

- Grasha, A. and S. Reichman. 1975. **Workshop Handout on Learning Styles**. Ohio: Faculty Research Center, University of Cincinnati.
- Hunt, D.E. 1981. "Learning Style and the Interdependence of Practice and Theory". **Phi Delta Kappa**. 9(May 1981): 647-649.
- Joyce, B. R. and M. Weil. 1986. **Model of Teaching** (3rd ed). London: Prentice-Hall.
- Keefe, J.W. (1984). **Learning Style. Instruction Leadership-Handbook**. Reston, Virginia : National Association of Secondary School Principles.
- Kemp, J.E. : Morrison, G.R. & Ross, S.M. 1994. **Designing Effective Instruction**. New York: Macmillan College Publishing.
- Kolb, D.A. (1985). **Learning Style Inventory : Self-Scoring Test and Interpretation Booklet**. Boston : McBer and Company.
- Laster, F.J. and R.E. Dohner. 1986a. **Vocational Home Economics Curriculum: State of the Field**. Illinois: Bennett & McKnight Publishing Co.
- Parker, F.J. 1983. **Home Economics: An Introduction to a Dynamic Profession**. (2nd ed.) New York: Macmillan Publishing Co., Inc.
- Phillips, V. 1962. **Home Economics Careers for You**. (2nd ed.) New York: Harper&Row Publishers, Inc.
- Smith, L.H. and J.S.Renzulli. (1984). "Learning Style Preference : A Practical Approach for Classroom Teachers". **Theory into Practice**. 23(Winter 1984) : 44-49.

ภาคผนวก



ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม





แบบสอบถาม

รูปแบบการเรียนการสอนคหกรรมศาสตร์ระดับอุดมศึกษา

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนการสอนคหกรรมศาสตร์ระดับอุดมศึกษา จึงขอความร่วมมือจากนักศึกษาช่วยตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งผลการวิจัยไม่มีผลกระทบต่อนักศึกษา เพื่อคำตอบของนักศึกษาจะสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนคหกรรมศาสตร์ให้ดียิ่งขึ้น ฉะนั้นนักศึกษาจึงเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งที่จะช่วยให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุผลสำเร็จ ข้อมูลที่ให้ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะเก็บไว้เป็นความลับและนำมาใช้ประโยชน์กับงานวิจัยเท่านั้น

ขอขอบคุณนักศึกษาทุกท่านที่ให้ข้อมูล และให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

ผศ.ดร.อมรรัตน์ อนันต์วาทพงษ์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

ผศ.ดร.นนทลี พรธาดาวิทย์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี



พวกเรารักคหกรรมศาสตร์

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ และเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตรงตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4
3. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
 - ☐ กรุงเทพฯ
 - ☐ ชัยบุรี
 - ☐ พระนคร
4. คะแนนเฉลี่ยสะสม (G.P.A) ในปัจจุบันของนักศึกษา
5. นักศึกษาคิดว่าตนเองมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด
 - ☐ มีมากที่สุด ☐ มีมาก ☐ มีปานกลาง
 - ☐ มีน้อย ☐ มีน้อยที่สุด ☐ ไม่มีเลย
6. ถ้าหากมีปัญหา ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - ☐ วิธีสอนของอาจารย์
 - ☐ ปัญหาครอบครัว
 - ☐ ระดับสติปัญญาของตนเอง
 - ☐ สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน
7. เมื่อมีปัญหาในการเรียน นักศึกษาทำอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - ☐ เข้าพบอาจารย์ผู้สอนเพื่อขอคำแนะนำ
 - ☐ เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอรับคำปรึกษา
 - ☐ ปรึกษาเพื่อน
 - ☐ ปรึกษาผู้ปกครอง
 - ☐ ไม่ทำอะไรเลย
 - ☐ อื่นๆ โปรดระบุ

ตอบให้ครบนะครับ



ตอนที่ 2 รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรม
ในการเรียนของนักศึกษาตามความเป็นจริงโดยไม่ต้องกลับมาทบทวนอีกครั้ง

ระดับพฤติกรรม

5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา		ระดับการปฏิบัติ				
พฤติกรรมในการเรียนของนักศึกษา		5	4	3	2	1
1	ส่วนใหญ่ฉันศึกษากันว่าเนื้อหาวิชาที่เรียนด้วยตนเอง					
2	ในเวลาเรียนฉันไม่ค่อยตั้งใจเรียน					
3	ฉันจะเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น ถ้าได้ปรึกษากับเพื่อนๆ					
4	หากอาจารย์ปล่อยให้ฉันศึกษาเรียนตามใจชอบถือว่าไม่ได้ทำหน้าที่ของอาจารย์อย่างถูกต้อง					
5	ฉันคิดว่าการเรียนรู้ให้ได้ดีนั้นจำเป็นต้องกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน					
6	ฉันพยายามเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้					
7	ฉันมักจะเลือกเรียนในสิ่งที่คิดว่าสำคัญเป็นหลัก ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับความเห็นของอาจารย์เสมอไป					
8	ฉันรู้สึกว่าการเข้าเรียนมากกว่าความรู้ที่ฉันต้องการอยากเข้าเรียนจริงๆ					
9	ในการเรียนแต่ละวิชาฉันคิดว่าฉันสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น ถ้าได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนๆ แทนที่จะเก็บความคิดเห็นไว้คนเดียว					
10	ฉันยอมรับกฎเกณฑ์หรือรูปแบบการสอนที่อาจารย์กำหนดขึ้น					
11	ฉันต้องแข่งขันกับเพื่อน เพื่อให้อาจารย์สนใจ					
12	ฉันสนใจกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน					
13	ฉันสามารถตัดสินใจได้เองว่าเนื้อหาวิชาตอนใดสำคัญ					
14	วิชาที่ฉันเรียนไม่ได้ทำให้ฉันสนใจอย่างแท้จริง					
15	สิ่งที่สำคัญของการเรียนในชั้นเรียนคือ การเรียนรู้ที่จะเข้ากับเพื่อนๆ ได้					
16	อาจารย์ควรชี้แจงให้ชัดเจนว่าอะไรเป็นสิ่งที่นักศึกษาจะต้องเรียน					

พฤติกรรมกรเรียนของนักศึกษา		ระดับการปฏิบัติ				
พฤติกรรมในการเรียนของนักศึกษา		5	4	3	2	1
17	ในระหว่างการอภิปรายในชั้นเรียน ฉันต้องแข่งกับเพื่อนๆ เพื่อให้เพื่อนยอมรับความคิดเห็นของฉัน					
18	ฉันได้เรียนรู้ในชั้นเรียนมากกว่าการศึกษาด้วยตนเองที่บ้าน					
19	ฉันเชื่อมั่นในความสามารถของฉันที่จะเรียนรู้เนื้อหาสำคัญของวิชา					
20	ฉันเบื่อและไม่สนใจเนื้อหาสาระของวิชาที่เรียน					
21	ฉันเตรียมตัวหนังสือสอบร่วมกับเพื่อนๆเสมอ					
22	ฉันรู้สึกว่าข้อมูลที่ปรากฏในหนังสือและจากการอภิปรายของอาจารย์นั้นถูกต้องเสมอ					
23	ฉันพอใจเมื่อฉันสามารถตอบปัญหาหรือคำถามได้ก่อนเพื่อนในชั้นเรียน					
24	ฉันเข้าชั้นเรียนเพราะต้องการจะเรียนรู้จากอาจารย์และเพื่อนๆ					
25	ฉันอ่านหรือศึกษาบทเรียนมาล่วงหน้าก่อนที่อาจารย์จะสอน					
26	ฉันตั้งใจเมื่อทราบว่าอาจารย์ไม่มาสอนหรือมีการงดเรียน					
27	ฉันไม่ชอบทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำเพียงคนเดียว					
28	ก่อนลงมือทำงานที่อาจารย์มอบหมายให้ ฉันจะพยายามถามอาจารย์จนเข้าใจชัดเจน					
29	ฉันคิดว่าจะไม่เกิดผลดีต่อตนเอง ถ้าให้เพื่อนยืมสมุดจดงาน และแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนๆก่อนเวลาสอบ					
30	ฉันสนุกและพอใจกับกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน					
31	ฉันศึกษาหรือทำรายงานในแต่ละวิชาด้วยตนเอง					
32	ฉันเบื่อหน่ายกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน					
33	ฉันรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนๆเมื่อมีปัญหาต้องพิจารณาร่วมกัน					
34	ฉันจะไม่คิดหรือติดตามปัญหาที่เกี่ยวข้องกับวิชาเรียน ถ้าปัญหาเหล่านั้นไม่ได้อยู่ในหนังสือหรือที่อาจารย์กล่าวถึง					
35	ฉันพอใจเมื่อทราบว่าตนเองทำคะแนนได้ดีกว่าเพื่อนๆ					

พฤติกรรมกรเรียนของนักศึกษา		ระดับการปฏิบัติ				
พฤติกรรมในการเรียนของนักศึกษา		5	4	3	2	1
36	ฉันจะทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จก่อนที่จะทำสิ่งอื่นๆ ที่ตสนใจ					
37	ฉันทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยวิธีของตนเอง โดยไม่สนว่าเพื่อนๆ ทำอย่างไร					
38	ฉันมาเรียนเพียงเพื่อให้สอบผ่านหรือจบตามหลักสูตรเท่านั้น					
39	ฉันชอบพูดคุยกับเพื่อนๆ นอกชั้นเรียนเกี่ยวกับความคิด และปัญหา ที่ได้อภิปรายแล้วในชั้นเรียน					
40	การอภิปรายมากเกินไปในชั้นเรียนทำให้อาจารย์สอนเนื้อหาไม่ครบตามหลักสูตร					
41	ฉันต้องเรียนแข่งกับเพื่อนเพื่อให้ได้คะแนนดี					
42	ฉันคิดว่าการเรียนในชั้นเรียนร่วมกับเพื่อนๆ ได้ผลคุ้มค่า					
43	ฉันไม่ชอบให้อาจารย์กำหนดว่าจะต้องเรียนอะไรบ้าง					
44	ฉันพยายามไม่สบตาอาจารย์ เพราะกลัวว่าจะถูกเรียกให้ตอบคำถาม					
45	ฉันรู้สึกว่อาจารย์กับนักศึกษาควรมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จน นักศึกษากล้าบอกความจริงเกี่ยวกับการเรียนการสอนได้					
46	ฉันสนุกที่จะเรียนวิชาต่างๆ เมื่ออาจารย์จัดการเรียนการสอน อย่างเป็นระบบ					
47	ฉันต้องการรู้ว่าเพื่อนคนอื่นได้คะแนนอยู่ในระดับใด					
48	ฉันเต็มใจทำงานที่ได้รับมอบหมายในชั้นเรียน ไม่ว่างานนั้นจะ น่าสนใจหรือไม่ก็ตาม					
49	ถ้ามีประเด็นในบทเรียนที่ฉันสนใจฉันจะไปค้นคว้าเพิ่มเติม					
50	ฉันไม่สนใจที่จะเรียนรู้กิจกรรมต่างๆ จากชั้นเรียน					
51	ฉันชอบวิชาที่อาจารย์ให้ออกาสอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหา กิจกรรม และมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน					
52	ฉันคิดว่าการเรียนจากตำราและการบรรยายของอาจารย์เพียงพอแล้ว					

พฤติกรรมกรเรียนของนักศึกษา		ระดับการปฏิบัติ				
พฤติกรรมในการเรียนของนักศึกษา		5	4	3	2	1
53	ฉันพยายามที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ดี หรือเร็วกว่าเพื่อนๆ					
54	ฉันชอบที่นั่งในชั้นเรียนที่สามารถได้อินและเห็นข้อความบนกระดานได้อย่างชัดเจน					
55	ฉันคิดเองว่า อาจารย์ควรจัดการเรียนการสอนอย่างไรในแต่ละวิชา					
56	เมื่อฉันมีรายงานหรือแบบฝึกหัดมากหรือยากกว่าปกติ ฉันจะไม่ทำหรือทำเฉพาะส่วนที่ง่ายเท่านั้น					
57	ฉันคิดว่าการเรียนรู้ในวิชาต่างๆเกิดจากการปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา					
58	ฉันสามารถเรียนรู้สิ่งที่ยากและสำคัญได้ โดยการทำตามคำแนะนำของอาจารย์					
59	ฉันชอบกิจกรรมการเรียนที่มีการแข่งขันระหว่างกลุ่มหรือระหว่างบุคคล เพราะทำให้ตื่นเต้นดี					
60	ฉันจะทำรายงานที่ได้รับมอบหมายทันทีที่อาจารย์สั่ง					

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมในการสอนของอาจารย์ในความคิดเห็นของนักศึกษาตามความเป็นจริงโดยไม่ต้องกลับมาทบทวนอีกครั้ง

ระดับพฤติกรรม

5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

พฤติกรรมการสอนของอาจารย์		ระดับการปฏิบัติ				
พฤติกรรมในการสอนของอาจารย์		5	4	3	2	1
1	ในการสอนแต่ละครั้ง อาจารย์จะบอกเนื้อหาหรือขั้นตอนต่างๆ					
2	อาจารย์มักจะใช้คำถามในกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละครั้ง					
3	ในการสอนแต่ละครั้งอาจารย์จะแสดงหรือใช้ความคิดเห็นของตนเองเป็นส่วนใหญ่					
4	อาจารย์ยอมรับและเข้าใจในความรู้สึกของนักศึกษา					
5	อาจารย์มักจะเป็นผู้อธิบายเนื้อหาความรู้ในวิชา					
6	อาจารย์สามารถคาดคะเนความรู้สึกของนักศึกษาได้					
7	อาจารย์เป็นผู้กำหนดให้นักศึกษาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นที่ยอมรับ					
8	อาจารย์ยอมรับหรือเข้าใจการแสดงออกของนักศึกษา					
9	ในกรณีที่นักศึกษากระทำความผิด อาจารย์จะดำเนินการแก้ไขให้นักศึกษากระทำในสิ่งที่ถูกต้อง					
10	อาจารย์จะกระตุ้นหรือส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีการแสดงออก					
11	อาจารย์มักจะอธิบายเหตุผลในสิ่งที่อาจารย์กระทำ					
12	อาจารย์มักจะสอดแทรกอารมณ์ขันในระหว่างการสอน					
13	อาจารย์มักใช้ตัวเองเป็นกรอบในการอ้างอิง					
14	อาจารย์ใช้กิริยาท่าทางแสดงการยอมรับกับคำตอบของนักศึกษา					
15	อาจารย์เป็นผู้มีอำนาจเด็ดขาดในชั้นเรียน					
16	อาจารย์พัฒนาเนื้อหาสาระหรือความคิดจากข้อเสนอของนักศึกษา					

พฤติกรรมการสอนของอาจารย์		ระดับการปฏิบัติ				
พฤติกรรมในการสอนของอาจารย์		5	4	3	2	1
17	อาจารย์เป็นผู้กำหนดกฎเกณฑ์ หรือแนวทางในการสอนหรือกิจกรรมต่างๆ ในชั้นเรียน					
18	อาจารย์นำความคิดเห็นของนักศึกษา มาขยายความให้ชัดเจนยิ่งขึ้น					
19	อาจารย์เป็นผู้กำหนดกฎระเบียบในการปฏิบัติเพื่อให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น					
20	อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอภิปรายอย่างสม่ำเสมอ					



ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรัตน์ อนันต์วราพงษ์

ตำแหน่งปัจจุบัน - ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 7

ประจำสาขาวิชาการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาไทย

หน่วยงาน

สาขาวิชาการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาไทย คณะศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ เลขที่ 2 ถนนนางลิ้นจี่

แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120

โทรศัพท์ 0-2287-9679

E-mail dao517@hotmail.com

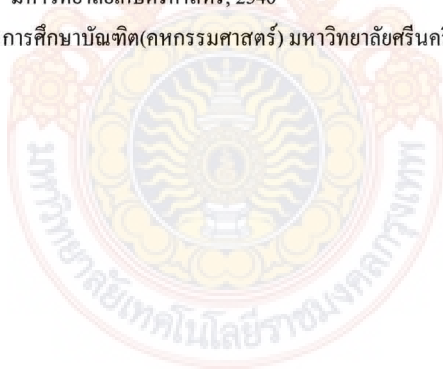
ประวัติการศึกษา

ปริญญาเอก ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต (อาชีวศึกษา) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548

ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (คหกรรมศาสตรศึกษา)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540

ปริญญาตรี การศึกษามัธยมศึกษา (คหกรรมศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2536



ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นนทลี พรธาดาวิทย์

ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8

หน่วยงานและที่อยู่ติดต่อ

ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ถนนรังสิต-นครนายก อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โทร. 02-549-3154

ประวัติการศึกษา

ปริญญาเอก ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต (อาชีวศึกษา) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545

ปริญญาโท วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529

ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต(ศึกษาศาสตร์-คหกรรมศาสตร์) เกียรตินิยมอันดับ 2

จาก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524

